

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

1701156

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i den videnstabelige Realstole i Aarhuns

den 13—19de Mai 1843,

inneholdende

Efterretninger om Skolen

for Aaret 1842 og 1843,

af

R. C. Nielsen,

Skolens Rector.

Trykt i Aarhuns Stiftsbogtrykkeri.

A. Læreforfatningen.

a) Classeinddeling; Fag- og Timefordeling.

SOver eensstemmelse med Udfaldet af Skolens Examen og den Prøve, der anstilleses med de til Optagelse Anmeldte, blev Disciplene inddelte i 4 Classer, da Skolen i sin Udvikling nu var kommen til det Punkt, at dens næstoverste Classe kunde oprettes. Men paa Grund af at II Classes Disciple vare saa mange*) og i Modenhed inddyrdes saa forskellige, at de ikke med nogensomhelst Frugt kunde nyde Undervisning i Forening, tillod den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler, at den maatte adskilles i to Underafdelinger (A og B) med særskilte Undervisningstimer.

Læregjenstandene og det disse tilstaaede Timeantal vare i de forskellige Afdelinger fordelede paa følgende Maade:

Fag.	IV Cl.	III Cl.	II Cl.	A	II Cl. B	I Cl.	Summa.
	Timer	Timer	Timer	Timer	Timer	Timer	
Dansk	4	4	4	4	8	24	
Tydsf	3½ (a)	3½ (a)	4	4	4	19	
Fransf	3½ (a)	3½ (a)	4	4	:	15	
Engelsk	2	2	:	:	:	4	
Religion	2	2	2	2	2	10	
Historie	2	2	2	2	2	10	
Geographi	2	2	2	2	2	10	
Mathematik (b)	6	8	6	6	4	30	
Physik	3	:	:	:	:	3	
Naturhistorie	2	2	2	2	3	11	
Skrivning	1	2	4	4	4	15	
Tegning (b)	1	1	2	2	3	9	
Sang	2	2	2	2	1	5 (c)	
Gymnastik.	2	2	2	2	2	6 (d)	
Summa	36	36	86	36	35	177	

*) Nu 29.

a) b) c) d) (see næste Side).

- a) Hveranden Uge 4 Timer Tydſt og 3 Timer Fransſt, og hveranden Uge 3 Timer Tydſt og 4 Timer Fransſt.
- b) Under Mathematik indbefattes Regning og geometrisk Tegning, ligesom ogsaa Skyggelæren og Læren om Perspektivet vil blive henregnet til denne Undervisning.
- c) Ved Sangundervisningen udgjorde Disciplene 3 Partier, der hvert havde sin særskilte Time og een fælles Time. De sidstoptagne Elever havde een Time om Ugen, indtil de ere komne saa vidt, at de kunne følge med vedkommende Parti.
- d) I Gymnastiktimerne ere Eleverne inddelte i 3 Partier, saa at hver Discipel faaer to Timers Øvelse om Ugen. Maar det om Vinteren er for koldt, opvarmes Localet; men naturligvis ganske lidet.

Med hensyn til Læsetiden er den Forandring foretagen, at hele Undervisningen er henlagt til om Formiddagen fra Kl. 8 til Kl. 2. Den approberede Lectionstabell findes nedenfor:

IV Classe.

Timer.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Løverdag.
8—9	Fransſt.	Fransſt.	Skrivn.	Engelſt.	Fransſt.	Tydſt.
9—10	Regning.	Arithm.	Geomtr.	Geom. E.	Tegning.	Geomtr.
10—11	Physik.	Geogr.	Physik.	Naturh.	Physik.	Naturh.
11—12	Religion.	Engelſt.	Historie.	Religion.	Arithm.	Historie.
12—1	Tydſt.	Tydſt.	Danſt.	Eds. el. Gr.	Geogr.	Sang.
1—2	Danſt.	Sang.	Gmnaſt.	Danſt.	Danſt.	Gmnaſt.

III Classe.

Timer.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Løverdag.
8—9	Arithm.	Geomtr.	Arithm.	Regning.	Geomtr.	Arithm.
9—10	Danſt.	Tegning.	Danſt.	Danſt.	Regning.	Danſt.
10—11	Tydſt.	Fransſt.	Tydſt.	Eds. el. Gr.	Fransſt.	Tydſt.
11—12	Skrivn.	Geogr.	Engelſt.	Geogr.	Naturh.	Religion.
12—1	Fransſt.	Skrivn.	Historie.	Naturh.	Geom. E.	Sang.
1—2	Engelſt.	Sang.	Gmnaſt.	Religion.	Historie.	Gmnaſt.

II Classe A.

Timer.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8—9	Skrivn.	Skrivn.	Dansk.	Skrivn.	Skrivn.	Franst.
9—10	Franst.	Geogr.	Tegning.	Franst.	Naturh.	Geogr.
10—11	Regning.	Religion.	Regning.	Dansk.	Regning.	Dansk.
11—12	Naturh.	Tydst.	Geom.T.	Regning.	Franst.	Tydst.
12—1	Historie.	Dansk.	Geom.T.	Tegning.	Tydst.	Sang.
1—2	Sang.	Gymnast.	Tydst.	Historie.	Gymnast.	Religion.

II Classe B.

Timer.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8—9	Regning.	Geogr.	Regning.	Naturh.	Regning.	Regning.
9—10	Skrivn.	Franst.	Dansk.	Skrivn.	Franst.	Tydst.
10—11	Religion.	Tegning.	Religion.	Historie.	Geogr.	Tegning.
11—12	Historie.	Geom.T.	Tydst.	Franst.	Tydst.	Naturh.
12—1	Dansk.	Geom.T.	Franst.	Dansk.	Skrivn.	Sang.
1—2	Gymnast.	Tydst.	Sang.	Gymnast.	Dansk.	Skrivn.

I Classe.

Timer.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8—9	Dansk.	Dansk.	Dansk.	Dansk.	Dansk.	Dansk.
9—10	Naturh.	Dansk.	Naturh.	Regning.	Dansk.	Naturh.
10—11	Skrivn.	Tydst.	Historie.	Skrivn.	Tydst.	Geogr.
11—12	Tydst.	Bibelh.	Regning.	Tydst.	Tegning.	Tegning.
12—1	Tegning.	Regning.	Skrivn.	Historie.	Bibelh.	Skrivn.
1—2	Gymnast.	Regning.	Geogr.	Gymnast.	—	—

Anm.: Alle Elever i I Classe kom ind ved Skoleaarets Begyndelse og deltog dersør med de Nye af de andre Classer i en Sangtime Torsdag-Eftermiddag Kl. 4.

b) De læste Pensa.

Med Eleverne i de forskjellige Classer ere gjennemgaaede følgende Pensa:

IV Classe.

Dansk.

Til Øvelse i Oplæsning og Analyse er gjennemgaaet af H. P. Holst's Danske Læsebog, 1ste Afdeling, forsra til S. 95. Det Læste har Læreren jævnlig la-

det Disciplene øve sig i at fremstille i sammenhængende mundtligt Foredrag.

Af samme Bogs 2den Afdeling ere adskillige Stykker lært udenad, nemlig: S. 20—26, 180—135, 136—137, 157—160, 211—216.

Af Benhjens Grammatik ere Formlæren og Ordfejningslæren gjennemgaaede.

De skriftlige Øvelser (een Gang om Ugen) have været ordnede efter B. A. Borgens Veileitung til Affattelse af Udarbeidelser i Modersmaalet, af hvilken de første tyve Lectioner ere gjennemgaaede, for en stor Deel dog kun mundtligt.

Tydske.

Af F. Rung's Tydsk Læsebog for Mellemklasserne og de høiere Klasser ere følgende Affnit gjennemgaaede: S. 209—235, 247—263, 34—50, 107—126, 139—150, 84—90.

Af samme Bogs poetiske Deel ere adskillige Stykker lært udenad, nemlig: S. 317—318, 343—346, 348—352, 353—354. Disse Stykkers Indhold er omhyggelig udviklet i tydsk Samtale med Disciplene.

Af P. Hjorts Tydsk Grammatik for Dansktalende er Formlæren gjennemgaaet, med Undtagelse af Reglerne for Kjønnet. Ordfejningslæren er deels gjennemgaaet mundtligt, deels efter samme Bog.

Til skriftlig Oversættelse paa Tydsk (een Gang om Ugen) er P. Hjorts Danske Borneven (2den Udgave) brugt, og deraf oversat fra S. 423—443.

Fransk.

Af Borrings Læsebog for Mellemklasser er læst og oversat fra Side 128 til Side 235.

Af Grammaire française à l'usage des Danois par Borring er læst til: du régime.

Af Conversations françaises et danoises par Borring ere de 24 første Bladé læste.

Af Borrings franse Stiløvelser ere de ulige Nummere fra 27 til 63 behandlede skriftlig (een Gang om Ugen), de lige Nummere mundtlig.

Engelsk.

Af Mariboes Selections in prose and verse er læst og oversat fra Side 158 til Side 219.

Af Lives of the most eminent Sovereigns of modern Europe by the late Lord Dover ere Gustav Adolphs og Frederik den Stores Historier læste og oversatte.

Af Progressive Øvelser til Oversættelse paa Engelsk af E. F. Ancker ere de 20 første Bladé oversatte mundtlig.

The history of little Jack of Mariboe er lagt til Grund for Samtaler og mundtige Extemporaler.

De skriftlige Øvelser have, ligesom i forrige Aar, bestaaet i Dictat og Oversættelse fra Dansk til Engelsk.

Religion.

Hele Valles Lærebog.

Af Herslebs større Bibelhistorie fra Pag. 111—192.

Historie.

Af Kofoeds Almindelig Verdenshistorie i Udg. er læst af den gamle Historie: fra det Macedoniske Monarchi til Enden, af den nyere Historie: Frankrig. Desuden er der skrevet en historisk Udarbeidelse hver Maaned.

Geographi.

Af Ingerslevs større Lærebog er læst fra Danmark til Arabien.

Mathematik.

Af Mundt's Lærebog i den elementaire Plangeometrie er læst: den praktiske Deel; det Foregaaende er repeteret.

Af Fallesen's Begyndelsesgrunde i den rene Mathematik er læst: Cap. VIII.—XII med Tillæg; det Foregaaende er repeteret.

Næsten hver Uge ere skriftlige Opgaver blevne besvarede; og det Læste er desuden indøvet paa Skolen ved et betydeligt Antal Exempler.

Af Hetsch's og Ursin's geometriske Tegnelære er gjennemgaaet: Begyndelsen af Projektionslæren.

Regning.

Deri er gjennemgaaet: Procent Regning og Rentes Regning.

Naturhistorie.

Af Zoologien i Dreyers og Bramsens Lærebog i Naturhistorien for Skoler er læst fra Side 258—276 (Plantedyrene) og, af det tidligere Læste, repeteret forfra til S. 73 (Indledningen, det menneskelige Legeme og Pattedyrene). Af Botaniken er efter samme Bog læst fra S. 110—144 (Spidsspirerne og Cellespirerne).

Physik.

Indledningerne, Bevægelseslæren, faste Legemers Ligeveægt og draabeslydende Legemers Ligeveægt til Læren om Væders Tryk mod indsænkede Legemer, (efter Ørsted).

Af Ørsteds Erindringsord til Forelesninger over de ved Vægt uopsporlige Forandringers Chemi er af Varmelæren læst til Dampmaskinen.

III Classe.

Dansk.

Til Øvelse i Oplæsning og Analyse er læst Slutningen af Hjort's danske Vorneven.

Af Holst's Dansk Læsebog for Mellemklasser og de høiere Classer, den poetiske Deel, ere lært udenad: Hundemordet samt Smeden og Bageren af Wessel; dansk National sang, Rungsteds Lyksalighed og Liden Gunver af Evald; Fædrelandskjærlighed af Thaarup; da jeg var lille af Baggesen; de tvende Kirketaarne af Oehlenschläger; Slaget paa Rheden af Herh; et Aftensuk af Marestrup; og den engelske Captain af Bagger. Af Holst's Smådigte til Udenadslæsning er desuden læst: Agnete, (i Alt af Nyt 26 S.) og adskillige forhen lært Stykker gjentagne.

Af Benhiens Grammatik er først repeteret hele Formløren og Sætningsløren, dernæst gjennemgaaet Ord-dannelsesløren og af Syntaxis 2det Afsnit til № IV incl.

De skriftlige Øvelser (een Gang om Ugen) vare deels af samme Beskaffenhed, som de i forrige Aars Program for II Cl. A. ansatte, deels, og det især, indrettede efter B. A. Borgens Veiledening til Udarbeidelser i Modersmalet, af hvilken de første elleve Lectioner ere gjennemgaaede — Adskilligt, dog ikke Meget, blot mundtlig og uden Forberedelse.

Tydske.

Af F. Rungs Tydste Læsebog for Børn (1ste Udgave) er gjennemgaaet fra S. 165 til Enden; endvidere af samme Forfatters Læsebog for Mellemklasserne og de høiere Klasser fra S. 6—18; 21—34; 50—65.

Af den poetiske Deel af den førstnevnte Læsebog ere nogle Stykker lært udenad, nemlig: № 21, 28, 29, 30 og 31.

P. Hjorts Fortfattede tydiske Sproglære er gjen-
nemgaet heelt.

Analytiske Øvelser ere anstillede, saavidt Tiden har tilladt
det, og saavel ved disse, som ved de skriftlige Arbeis-
der (een Gang om Ugen) ere de vigtigste Regler af
Ordsføningslærer gjennemgaaede og indøvede.

Franſk.

Af Vorring's Lærebog for Mellemclassen er læst og over-
sat fra Begyndelsen af Bogen til Side 74; de 6
første Bladere ere lært udenad.

Af Ingerslevs Materialier til at indøve den franske
Formlære: fra passive Verber til Enden af Bogen.

Engelsk.

Af Sinnets Elementar-Buch der Englischen Sprache er
læst og oversat fra Begyndelsen af Bogen til S. 82;
de 4 første Bladere ere lært udenad.

Religion.

Af Balles Lærebog Cap. 1—5.

Hele Herslebs lille Bibelhistorie.

Historie.

Hele Rosods Fragmentarhistorie.

Geographi.

Hele Ingerslevs mindre Lærebog.

Naturhistorie.

Af Zoologien er efter Burmeisters Grundtræk af Na-
turhistorien og Lærerens skriftlige Optegnelser læst
Arachniderne, Myriopoderne, Krustaceerne, Anneliderne
og Cirripederne. Af Botaniken er læst den alminde-
lige Botanik.

Mathematik.

Af Mundt's Lærebog i den elementaire Plangeometrie
er læst Pag. 1—50.

Af Fallesens Begyndelsesgrunde i den rene Mathematik
er læst Pag. 1—70.

Skriftlige Opgaver ere i den senere Tid besvarede hver
Uge, og det Læste er desuden ved mange Exemplar
indøvet paa Skolen.

Af Hetsch's og Ursin's geometriske Tegnelære er gjen:
nemgaaet: Begyndelsen af Projectionslæren.

Negning.

Deri er gjennemgaaet: Reguladetri i Brøk. 1 Time hver
anden Uge er anvendt til Hovedregning.

II Classe A.

Dansk.

Af Hjorts danske Vorneven er læst til Øvelse i Optæs:
ning og Analyse det Afsnit, der er betitlet: Fortællin:
ger af Verdenshistorien.

Udenad er læst af Holst's Smådigte til Udenadslæsning
№ 45, af Sammes poetiske Lærebog № 20, 21, 145,
157, 194, 211, 214.

I Grammatik er læst det Vigtigste af Formlæren og Sæt:
ningslæren efter Benhjens Grammatik; det saaledes
Læste er desuden indøvet ved den daglige Analyse.

De skriftlige Øvelser have bestaaet i: deels at afdække uden:
adlærte Digte, deels at efterskrive et Dictat, og deels
at give forte af Læreren mundtlig fremsatte Fortællinger.

Tydsk.

Af F. Rung's Tyske Lærebog for Børn, (1ste Udgave),
er læst fra S. 22—29; 60; 61—76; 112—150;
endvidere af samme Bogs 2den Udgave fra S. 27—33.

Af førstnævnte Bogs poetiske Deel ere adskillige Stykker
lært udenad, nemlig: № 5—11; 21; 28; 30—31.

Af P. Hjorts fortsatte Tyske Grammatik (2den Udgave)
ere de vigtigste Afsnit gjennemgaaede, nemlig: № 9—89
og 104—116.

Franſe.

Af Vorring's franſe Lærebog og Grammatik for Begyndere er læst og oversat fra Side 91 til Enden af Bogen. Af Fablerne ere de 5 første Bladte lært udenad.

Af Ingerslevs Materialier til at indøve den franſe Formlære, er læst fra Begyndelsen af Bogen til Kjønsdannelsen; Hjelpeverbene i deres nægtende og spørgende Former og de regelmæſſige Verbers 4 Conjugationer.

Religion.

Af Valles Lærebog er læst Cap. 4, 5, 6.

Af Herslebs lille Bibelhistorie er læst det nye Test.

Historie.

Af Røfods Fragmentarhistorie er læst fra Augustus til den franſe Revolution.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Lærebog er læst fra Begyndelsen til Afrika.

Geometrisk Tegning.

Begyndelsen af Hetsch's og Ursin's geometriske Tegnelære.

Naturhistorie.

Af Dreyers og Bramsens Lærebog i Naturhistorien for Skoler er læst fra S. 147—200 (Krybdyrerne og Fiskene), samt repeteret forfra til S. 15 (Indledningen; det menneskelige Legeme).

Regning.

Af de 4 ugentlige Timer er den ene anvendt til Hovedregning efter A. Jacobis Hovedregningslister, de 3 til Tavleregning efter skrevne Opgaver.

II Classe B.

Danſe.

Af Hjorts danske Vorneven er læst til Øvelse i Oplæsning: Fortællinger af Verdenshistorien.

Af Holst's Smaadigte til Ubenadslæsning: № 19, 20, 21, 25, 30, 32, 35, 40—42, 44 og 45.

I Grammatik er mundtligen gjennemgaaet det Vigtigste af Formleren og Sætningslæren.

De skriftlige Øvelser have bestaaet i Afskrift af udenadlærtte Digte og Dictat.

Tydske.

Af F. Nungs Tydsske Læsebog for Børn (1ste Udgave) er læst fra S. 22—29; 61—62; 64—76; 137—156; endvidere af samme Bogs 2den Udgave fra S. 28—33.

Af ovennævnte Bogs poetiske Deel er lært udenad fra S. 183—188.

Af P. Hjorts kortfattede tydsske Sproglære er gjennemgaaet det Vigtigste af følgende Afsnit: om Artiklerne, Substantivernes Declination, Verberne.

Franſe.

Af Borring's Franſe Læsebog og Grammatik for Begyndere er læst og oversat fra Begyndelsen af Bogen til Side 91, med Undtagelse af 8 Blade fra 55 til 70; de 6 første Blade ere lært udenad.

Religion.

Af Valles Lærebog 1—2 Cap.

Af Herslebs lille Bibelhistorie det nye Testamente.

Historie.

Af Røfods Fragmentarhistorie er læst fra Begyndelsen til Augustus. Grundtvigs historiske Børnelærdom er repeteret.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Lærebog er læst fra Asien til Bogens Ende (i denne Classe fun det, som er trykt med større Skrift).

Geometrisk Tegning.

Begyndelsen af Hetsch's og Ursin's geometriske Tegnelære.
Naturhistorie.

Af Drejers og Bramsens Lærebog i Naturhistorien for Skoler er læst fra S. 73—147 (Tuglene).
Regning.

Af de 4 ugentlige Timer er den ene anvendt til Hovedregning efter A. Jacobis Hovedregningslister, de 3 til Tavleregning efter skrevne Opgaver.

I Classe.

Dansk.

Af Hjorts danske Børneven er, til Øvelse i Oplæsning, Forklaring og Gjenfortællingen, læst fortræ til S. 243.

Udenad er læst i samme Bog № 110—115, 141, 155, 170, 173—177, 180—182, og af Holst's Smådigte til Udenadslæsning № 3, 5, 7, 8, 15, 26—27, 32, 37, 39, 43, 45, i Alt omrent 35 Sider.

Grammatik er ikke læst efter nogen Bog; men efterat Eleverne ved mundtlig Veiledeing vare anviste til at kjende Sætningens Dele og de vigtigste Ordklasser, have de i den sidste Deel af Aaret maattet i et Stykke af den dagliggen til Øvelse i Oplæsning foresatte Lectie hjemme søge at udfinde Subjecter og Prædicater, samt hvilke Ord der allerede vare dem bekjendte, i Førstningen som Verber, Substantiver og Adjektiver, senere ogsaa som Pronomer og Adverbier eller adverbialiske Tillæg.

De skriftlige Øvelser have bestaaet i Afskrivning af udenad læste Digte (i hvilke Distinctionstegnene og Ordenes Stavelsesmaade vare lært med) og i Skriven efter Dictat.

Tydsk.

Af F. Nungs Tydsk Lærebog for Børn (2den Udgave), er læst fra S. 1—39. Heraf er lært udenad fra S.

34—39. Det Læste ere Disciplene, saavidt muligt, blevne oversætte fra Dansk paa Tydſt, ligesom Læreren ogsaa ved at lade dem danne lignende Sætninger har henledet deres Opmærksomhed paa de simpleste Former af Substantiver og Verber.

Bibelhistorie.

Af Hverslebs lille Bibelhistorie er læst det gamle Testamente indtil Profeterne (Pag. 72).

Historie.

Grundtvigs historiske Børnelærdom.

Geographi.

Af Ingerslevs mindre Lærebog er læst forfra til Asien (i denne Classe kun det, som er trykt med større Skrift).

Naturhistorie.

Af Drejers og Bramsens Lærebog i Naturhistorien for Skoler er læst forfra til S. 73 (Indledningen, det menneskelige Legeme og Pattedyrene).

Regning.

Af de 4 ugentlige Timer er den ene anvendt til Hovedregning efter A. Jacobis Hovedregningslister, de 3 til Tavleregning efter skrevne Opgaver.

Anm. Da Disciplene i hver af de to nederste Klasser for Dieblifikket staar paa et meget ulige Trin i dette Fag, som en Folge af at det ikke formenes den flinkere Discipel at gaae videre end de andre, naar han har vundet behørig Fasthed i det Foregaaende, leveres her, istedetsfor en speciel Angivelse af hvorvidt hver Enkelt i dette Skoleaar er kommet, den almindelige Plan, hvorefter dette Fag i disse Klasser indøves, og af hvilken det vil kunne sees, hvad der er fastsat som Minimum ved Udgangen af hver af Klasserne.

1ste Klasse 1ste Åar: de fire Regningsarter i hele
nævnte Tal.

— — 2det — de fire Regningsarter i hele
nævnte Tal; samt Reguladetri i hele
Tal uden Parttagning eller efter den
saakaldte lange Methode.

2den Klasse 1ste Åar: de fire Regningsarter i Brok.

— — 2det — Reguladetri i hele Tal med Part-
tagning.

Om Methoden i Sprogunderviisning.

*) Da der ofte indløber Forespørgsler ikke blot om,
hvad der skal være læst for at optages i den eller den Classe,
men ogsaa om, hvorledes det opgivne Pensum skal læses, og
da ikke sjeldent de os bragte Disciple vel siges at have læst
det Forlangte, men ved nærmere Prøve befinde ikke at have
opfattet det saaledes, som vi fordre, og altsaa ikke have
vundet den Modenhed, der af Skolen tilsigtes som Hensig-
ten med Underviisningen, saa tilføjes her Et og Andet om
den i Skolen brugte Methode.

Bed en grundig Underviisning i de nyere Sprog, først
i Modersmaalet, dernæst i det saavel i formel som i litterær
Henseende saa rige tydste Sprog og endelig i det franske,
ville vi stræbe at skaffe vore Disciple — saa meget som mul-
igt — et Equivalent for den formale Dannelse, der i de
lærde Skoler især vindes ved at lære de gamle Sprog,
navnlig Latin. Bed Underviisningen i Dansk udvikles de
almindelige grammatiske Begreber og anvendes da paa
dette Sprog. Dernæst oversøres de paa det Tydste, hvor-
ved Disciplene naturligvis ville ledes til at opfatte dem -

*) Ustrykt af Programmet for 1841.

langt tydeligere og bestemtere. Den tydſke Sproglære er saa uddannet, og dens Syntax saa rig paa Fiinsheder, at Underviisningen i dette Sprog, naar det behandles med samme Omhu, som den, hvormed de lærde Skoler drive det Latinſke, ikke kan andet end i hsi Grad have en dannende Indflydelse paa Disciplenes Aand *). Ligesom fremdeles i de lærde Skoler Græſſen træder til som ſupplerende og i mange Henseender begrundende den latinſke Grammatiks Theorier, og endelig det hebraiske Sprog i en mærkelig Grad udvider den grammatiske Synskreds, — da Disciplen heri opdager saa meget fra det ham hidtil bekjendte aldeles afvigende **), — faaledes vil i Realſkolen Underviisningen (tildeels i Engelsk, men mest dog) i Frank, som et Sprog af en ganske anden Stamme (den romanske), lade Eleverne gjøre et stort Skridt fremad til riktig Erkendelse af de grammatiske Formers sande Betydning, især naar i de høiere Classer, efter at Materialet er indsamlet i de lavere (ved Læſen, Udenadslæren, Talesvælser over det Læſte), den rationelle Behandling ogsaa af dette Sprog træder til, og ved det for Disciplen Usædvanlige faavel i Rødord som i Flexionsendelser og endelig i den hele Aand nøder ham til med større Skarphed at opfatte Begrebet baade af Modersmaalets og af de fremmede Sprogs Udtryk, med mere Omsigt at begrunde ſin Dom om de ſig frembydende

*) At det tydſke Sprog ingenſunde kan — i det mindſte for os Dansk — aldeles opveie det Latinſke ſom Dannelsesmiddel, har jeg allerede for vedkjendt mig ſom min Overbeviisning i „Et Par Ord om Underviisningen i det v. Westenske Institut“, og der tillige anført de Grunde, der da, ſom nu, forekom mig overbevifende.

**) Vokalpunkter; ganske andet Declinationsſystem; Fattigdom paa Tempora, Rigdom paa ſaa kaldte Conjugationer (verbale Derivationsformer) o. s. v.

Sprog-Facta, med dybere Overveielse at droste Præmisserne til de Slutninger, hvorefter han anvender Sproglærens Love; — kort, til ved denne bestandig fortsatte aandelige Anstrengelse at øve og styrke sine Håndskræfter, medens han naturligvis paa samme Tid tilegner sig en rig Fylde af Forestillinger og vinder Færdighed i at benytte Sproget til Skrift og Tale i det praktiske Liv.

Bed Undervisningen i Modersmaalet er nu Fremgangsmaaden denne. Forst lægges der Bind paa en god, reen Udtale af alle Bogstaver; fremdeles paa en klar, bestemt og færdig Læsen af de enkelte Ord; dernæst paa en flydende Sammenlæsen af de enkelte Sætninger; endvidere paa omhyggelig Jagtagen af de forskjellige Distinctionstegn og paa den Modulation i Stemmen, hvorved disse gjøres kjendelige for Øret; endelig paa det Eftertryk i Udtalen, hvorved i den enkelte Sætning de vigtigste Ord fremhæves blandt de mindre vigtige, og blandt flere sammenhørende Sætninger ligesledes de vigtigste gjøre sig gjeldende for Tilhørerne, som saadanne. Ved de udenad lærte Vers vaages der noie over, at Disciplen ved Fremsigelsen ikke lader den rhythmiske Accent træde stodende frem, men derimod giver den logiske tilbørlig Overvægt. Og alt Dette lærer han ikke mechanisk, som noget ham blot af Læreren Paaviist, men som Noget, han selv har lagt Mærke til og udfundet, i det s. Ex. Læreren ved at gjen-tage en Sætning og hvergang betone et andet Ord (andre Ord) lader Disciplen (der strax føler Forskjellen) efter-haanden selv klare sig de forskjellige Vetydninger, samme Ord kunne have efter den forskjellige Maade, hvorpaa de i Sammenhæng blive fremsagte.

Mange Stykker af det Læste, især Digte, læres udenad.

Den grammatiske Undervisning begynder ikke med udenad at lære at opramse partes orationis uden først at have erkjendt, at Ordene virkelig ere forskjellige, og at den

givne Inddeling ligger i Sprogets Natur. Men først gøres Eleven opmærksom paa Sætningen og dennes nødvendige Bestanddele (Subject — Prædicat). Dernæst ansøres han til at erkjende, at der ere forskellige Ord til at udtrykke disse Dele (Substantiver — Adjectiver med copula og Verber), samt at disse hver for sig igjen kunne modtage nioere Bestemmelser, hvortil efter Ord af andre Beskaffenhedér blive anvendte. Endvidere ledes han til at bemærke, at de Ord, der udtrykke Sætningens Dele og disses nærmere Bestemmelser, kunne staae i forskelligt Forhold og altsaa maae have forskellige Former, for at antyde disse. Og endelig indseer han, idet han af sin egen Tale udfinder Sprogets Love, at saavel Talens Dele som Declinations- Motions- Comparations- og Conjugations-Formerne ere noget Ligefremt, Noget, han længe har kjendt, noget for Sproget Nødvendigt. Den saaledes fundne Kundskab bliver, ligesom den er øst af Sproget, saaledes ogsaa bestandig anvendt paa Sproget til fuldere Indsigt i dette. Disciplene øves nemlig i at analysere de danske Sætninger ligesaad udværligt, som man i de lærde Skoler pleier at gjennemgaae de latinske.

Hvad det interpretatoriske Element angaaer, da holdes Disciplene til at ansøre Grunde for Rigtigheden af den Betoning, hvormed de recitere de udenadlærte Digte. For at godtgjøre, at de forstaae dec Læste, maae de give ligesaanioie Besked om dette, som man pleier i de lærde Skoler at forlange med Hensyn til de latinske Digte. Eleven maa nemlig characterisere den talende eller omtalte Person, angive Indholdet af Digtet, paavise Overgangen fra den ene Tanke til den anden, forklare Troper og Figurer, og endelig ansøre, med hvad Modulation af Stemme hele Digtet eller dets forskellige Dele. bør foredrages. *)

*) Det Nødvendige om den grammatiske Undervisning og om

I de tydiske, franske og engelske Timer befestiger den første Undervisning sig med at øve Disciplenes Organer i at utale disse Sprogs saa fremmede Lyd, og dernæst med at tilveicbringe en flydende Oplæsning. Fremdeles oversættes Endeel, ligesom Adskilligt læres udenad. Derved tilegner Eleven sig ikke faa Gloser og — hvad der er det Vigtigste — disse ikke enestaaende, men strax i levende Forbindelse med de øvrige Ord, der tilsigemed det omtalte udgjøre en heel Sætning. Naar han altsaa senere skal anvende en Glose, saa vil han ikke først erindre sig denne alene og dernæst opsoge de Negler, Grammatiken angiver for dens Brug i Forhold til andre Ord; men i det samme Glosen falder ham ind, staarer ogsaa den Forbindelse, hvori den forekommer, levende for hans Erindring, saa at han strax uden videre Betænkning anvender Ordet efter Analogien i det erindrede Exempel. Endvidere vænnes Disciplene allerede herved til at fatte Sproget ikke blot gjennem Diet, men ogsaa gjennem Dret, idet han uden at se e Ordet skrevet for sig hører sig selv, sine Meddisciple og endelig Læreren fremstige disse Stykker, hvis Betydning han kjender.

I den næste Classe fortsættes Øvelserne med Oplæsen, Oversættelse og Udenadslæren. Læreren taler endnu ikke bestandig Sproget; men ved at fremsætte sine Spørgsmaal anganende det Lærte i det fremmede Sprog, vænner han Eleverne end mere til at høre det, og ved at lade dem oversætte danske Exemplier, som ere lempede efter hvad der forekommer i det udenadlærte Pensum, i det fremmede Sprog, over han dem i selv at bruge dette.

Naar Eleverne ere tilstrækkeligen forberedte paa denne Maade, taler Læreren som oftest Sproget i Classen og

de skriftlige Arbeider findes anført ved Op gevelsen af, hvad der i de tvende Skoleaar er læst.

holder sig ikke længere saa bunden til Bogens Ord som hidtil, men indleder, for tillige at øve Disciplene i at begynde at udtrykke sig, ofte frie Samtaler over de læste Stykker. *)

Et andet Middel til at fremme samme Hensigt er, at Læreren mundtlig fortæller Eleverne lekte Historier i det fremmede Sprog, gjentager dem 2, 3, kun sjeldent 4 Gange, og da, efter at have overbevist sig om, at de ere blevne forstaaede af Eleverne, lader disse deels strax gjentage dem, deels hjemme forberede sig paa at fortælle dem igjen i næste Time. Undertiden benyttes det saaledes Fortalte som Stilmønster, idet Eleverne hjemme maae opskrive det og næste Gang medbringe det. Kun de vanskeligste Gloser have Disciplene Tilladelse til at optegne under Foredraget. Naar Disciplene have gjort sinne Fremgang, lægges en længere Fortælling til Grund for denne Øvelse (haar f. Ex. Don Pierre le Cruel par Alexandre Dumas med IV Cl.), ligesom da ogsaa Anvendelsen af en god Parleur vil skaffe Eleverne et stort Forraad Gloser og Phraser for det daglige Omgangssprog og give rigeligt Stof til Samtaler deels mellem Eleverne indbyrdes, deels mellem disse og Læreren, der desuden bestandig har det i sin Magt at bringe nye Elementer ind i Samtalen, ja at give denne en ganske anden Bending saavel med Hensyn til Form som til Materie. Paa dette Punkt bor ligeledes, foruden den mere statariske Læsning af vanskeligere Stykker, der fordre Lærerens forudgaaende Hjælp, indtræde en mere cursorisk Læsning af lettere Partier, hvortil Disciplene maae forberede sig ganske paa egen Haand; ligesom det ogsaa vil være passende, for at saavel Læreren som Disciplene selv kunne faae desto noagtigere Kundskab om den af de sidste vundne praktiske Færdighed,

*) Disse Øvelser erehaar anstillede med III Classe.

undertiden at lade oversætte extempore fra det fremmede Sprøg til Dansk og omvendt. *)

B. Statistisk Oversigt.

a) Lærerpersonalet.

Bed fjerde Classes Oprettelse, medens anden Classe maatte vedblive at være adskilt i to Underafdelinger, blevé Underviisningstimerne saa mange, at de ikke kunde besørges ved de hidtil ansatte Lærere. For at tilveiebringe de nødvendige Kræfter constituerede derfor Directionen under 21de Juni f. A. Cand. theol. A. Breinholm til Lærer ved Skolen.

Da Mitmester v. Freiesleben, der hidtil havde besørget Gymnastik:Underviisningen, paa Grund af Avancement fratraadte denne Forretning, blev denne Underviisning under 16de Juli f. A. overdragen Capitain L. D. v. Robertsonn.

Førtigt ere Lærerne de samme som hidtil.

Underviisnings:Fagene have været fordeelte mellem dem paa følgende Maade:

Rector: Physik i IV Cl., Dansk i III Cl. og I Classe 15 Tim.

Overlæreren: Dansk i IV Cl. og Tysk i alle Elsser 23 —

Adjunct Carse: Fransk i IV, III Cl. II Cl. Å.

og II Cl. B., samt Engelsk i IV Cl. og III Classe 19 —

— Holmstedt: Arithmetik og Geometri i IV Cl. og III Classe, Regning i IV Cl. og III,

*) Disse Øvelser ere iaaar anstillede i Fransk med IV Classe.

samt geometrisk Tegning i IV, III, II Cl. A.						
og II Cl. B.	18	Tim.				
Adjunct Lassen: Naturhistorie i alle Classer, samt Regning med II Cl. A. og B. og med I Classe	23	—				
— Worm: Historie og Geographi i alle Classer	20	—				
Constitueret Lærer Breinholm: Religion i alle Classer og Dansk i II Cl. A. og B. .	18	—				
Timelærer, Dyrmaler Høegh-Guldberg: Tegning og Skrivning i alle Classer	24	—				
Chorbegn Kahr har undervist i Sang . . .	5	—				
Capitain v. Robertson i Gymnastik . . .	6	--				

b) Disciplenes Antal og Fordeling i Classerne.

Skolens hidtilværende Dir., G. Koch, forlod efter Examens dette Institut, da han følte Kald til ganske at opstre sig til Studeringer. Kort efter indsattes B. A. Rosgind i Cathedral-Skolen, og først i Marts Maaned afgik L. P. Schou for privat at forberedes til at kunne gaae ind i en lerd Skole. Af de til Optagelse i Skolen Anmeldte (22) antoges tyve; i Åretes Løb indkom endvidere syv, saa at Skolens Freqvents for Dieblifiket (i Marts) er 61 Disciple, af hvilke 37 ere indenbyes og 24 udenbyes.

Nedenstaende Fortegnelse angiver deres nuværende (i Marts) Plads i Skolen. Legnet * er vedføjet de Sidst indkomnes Navne.

Fjerde Classe.

1. J. M. Mørch, Son af Kbm. Mørch her i Byen.
2. A. M. Segelcke, Son af Proprietær Segelcke paa Kjærgaard.
3. *G. Frich, Son af Forsigelsescommissær og Proprietær Frich paa Rosenlund.

4. *S. Friis, Søn af Pastor Friis i Hvirring.
5. P. F. A. Næae, Søn af Kbmd. Næae her i Byen.
6. *A. Friis, Broder til № 4.
7. H. P. J. Eilersen, Søn af Forpagter Eilersen paa Lykkesholm.
8. C. A. Otterstrøm, Søn af Cancelliraad og Bankfasserer Otterstrøm her i Byen.

Tredie Classe.

1. J. P. Lund, Søn af Examinatus juris Proprietær Lund paa Brejleskloster.
2. Marx Chr. Jøns, Søn af Bagtmester Jøns her i Byen.
3. B. E. Cruse, Søn af afdsde Skibsc̄ptain Cruse i København.
4. Chr. Bünger, Søn af Kbmd. Bünger her i Byen.
5. G. C. Olsen, Søn af Forvalter Olsen paa Calose.
6. J. M. Herskind, Søn af Kbmd. og Viceconsul Herskind her i Byen.
7. P. Poulsen, Søn af Gaardeier P. Loft i Alaby.
8. *H. A. Kirketerp, Søn af Kammeraad Kirketerp, Eier af Høegholm.
9. *Chr. Schumacher, Søn af Toldinspecteur, Insitsraad Schumacher her i Byen.
10. P. Chr. Hammershøy, Søn af Kbmd. og Borgerrepræsentant Hammershøy her i Byen.
11. H. J. Otterstrøm, Broder til № 8 i IV Cl.
12. O. Bech, Søn af Kbmd Capitain Bech her i Byen.
13. H. F. L. Stigaard, Søn af Kbmd. Stigaard her i Byen.
14. O. J. M. C. Meulengracht, Søn af afdøde Kjøbmand Meulengracht her i Byen.
15. A. Chr. Torsleff, Søn af Proprietær Torsleff paa Østergaard i Harre Herred.

16. Alfr. Nøgind, Søn af afdøde Agent Nøgind her i Byen.

Anden Classe A.

1. *J. Chr. Johansen, Søn af Landinspecteur Johansen her i Byen.
2. S. J. S. Fischer, Søn af afdøde Kbmd. Fischer i Aalborg.
3. *B. G. Koch, Søn af Proprietær Koch til Østergaard i Ning Herred.
4. F. H. W. A. Herskind, Broder til № 6 i III Cl.
5. *Rud. Amsinck, Søn af Rittmester v. Amsinck ved det h. i B. cantonerende 3dte Dragonregiment.
6. Mar. Ingerslev, Søn af afdøde Lieutenant og Toldbetjent Ingerslev i Aalborg.
7. Chr. Ingerslev, Søn af Kbmd. Ingerslev h. i B.
8. *R. M. Koch, Broder til № 3.
9. R. Jensen, Søn af Gaardeier J. R. Basse i Frederiksværk By, Hørning Sogn.
10. *R. C. Chr. Hannsen, Son af Told- og Consuntionsbetjent Hannsen her i Byen,
11. H. Secher, Søn af Kammerraad og Landvæsenscommissær Secher til Bjørnsholm.
12. *P. Anth. Grarup, Søn af Tobaksfabrikør Grarup her i Byen.
13. Er. Fr. Düring, Søn af Kammerjunker v. Düring, Postmester her i Byen.
14. P. Mar. Bang, Søn af Kbmd. Bang her i Byen.
15. *Jac. Ew. Sørensen, Søn af Kbmd. og Viceconsul Sørensen i Hobro.
16. *Christoph. Fr. Schestedt, Søn af Capitain Schestedt, Ejer af Testrupgaard.
17. Oct. Aug. Neergaard, Søn af Kammerassesor, Proprietær Neergaard til Bedbygaard i Sjælland.

Anden Classe B.

1. *Thomas Niise Segelcke, Broder til № 2 i IV Cl.
2. N. L. M. C. Smith, Son af Strandingscommisionær Smith paa Læssø.
3. *Mich. Lud. Aasmussen, Son af Garnisonskirurg og Tandlæge Aasmussen her i Byen.
4. J. M. Clem. Döcker, Son af Kjøbmand, Agent Döcker her i Byen.
5. *N. E. B. Petersen, Son af Major v. Petersen af det her i Byen garnisonerende 3dte Dragon-regiment.
6. *Jøl Amsinck, Broder til № 5 i II Cl. A.
7. J. Ferd. Döcker, Broder til № 4.
8. Chr. H. Th. Laussen, Son af afdøde Ritmester v. Laussen her i Byen.
9. *Jøl. N. Aug. Berger, Son af Opsynsmann ved Fattiganstalten her i Byen v. Berger.
10. J. B. L. Nøssel Earlong, Son af Kbmd. Earlong her i Byen.
11. *N. Juul Lund, Broder til № 1 i III Cl.
12. A. Th. Stigaard, Broder til № 13 i III Cl.

Første Classe.

1. *Fr. B. W. Topsøe, Son af Pastor Topsøe, Sogneprest for Beilby Menighed.
2. *Christ. Otterstrøm, Broder til № 8 i IV Cl.
3. *Bilhelm Kirkebye, Son af Kbmd. Kirkebye her i Byen.
4. *H. Ch. Wulff Jac. Johansen, Broder til № 1 i II Cl. A.
5. *Bilh. Aasmussen, Broder til № 3 i II Cl. B.
6. *Ludv. Chr. Schröder, Son af Skovrider Schröder paa Frederiksdal under Vilhelmsborg.

7. *C. B. Mar. Fr. Ludv. Chr. Guldencrone, Søn af Kammerherre, Baron Guldencrone til Billhelmsborg.
 8. *Chr. A. F. Düring, Broder til № 13 i II Cl. A.
-

c) Om Disciples Optagelse.

Den i Anledning af Stændernes Petition om Oprettelse af Realskoler i sin Tid nedsatte Kommission *) ytrer i sin under 10de Oct. 1837 afgivne Betænkning, følgende Mening om de vordende Realskolers Classeinddeling:

„Det vilde være onsfeligt, at hver Classe i Negelen kun krævede eet Åar, og at Skolen altsaa havde 10 Classer; men da de økonomiske Forhold neppe, idetmindste for Tiden, ville tillade Oprettelsen af saamange Classer i Provindsbyerne, er tilføjet en Timetabel for en saadan Skole paa 5 Classer.“ (See Academiske Tidender af Selmer 4de Årg. S. 343.)

I den offentlige Bekjendtgjørelse, som Directionen for Universitetet og de lærde Skoler under 21de Mai 1839 udstedte angaaende Realskolens Oprettelse, bestemmes, at denne skal have fem Classer, medens det hele Skolecursus fastsættes til ti Åar.

*) Den bestod af: første og bestyrende Medlem af Universitetsdirectionen Geheimeconferentsraad Rothe, Bisloppen over Sjællands Stift Dr. Munster, Deputeret i det danske Gancelli Conferentsraad Lassen, Medlem af Statsgfeldsdirectionen Statsraad Jønson, Undervisningsdirecteur ved den militære Højskole, Oberstlutenant af Ingenieurcorpset Nvaade, Undervisningsdirecteur ved Landcadetcorpset, Divisionsqvarteermester Oberstlutenant Hansen og Profesorerne ved Universitetet P. G. Bang og Schouw.

Grunden til, at Skolen saaledes har faaet fem Classer, maa naturligvis søges i de af Commissionen antydede økonomiske Omstændigheder, da en Skole med 10 Classer omtrent vilde fordre dobbelt saa stor en Lærerbesætning, som en med det halve Antal. En ny Anstalt, hvis Fremgang endnu var tvivlsom, eller idetmindste meget omtvivlet, og som slet ikke havde egne Indtægter — hvilket derimod er tilfældet med de lærde Skoler — men oprettedes, saa at sige, paa de bestaaende Skolers Bekostning, kunde heller ikke med Willighed forlange, strax at være indrettet paa det fuldkomneste i alle Henseender. Den Ufuldkommenhed, som her kan menes, angaaer imidlertid ikke Skolens Læreforfatning, navnligen vil Undervisningen gaae fremad til samme Maal og paa samme Maade, som om Disciplene vare inddelede i ti Classer; men med Hensyn til Disciples Optagelse maa det formindskede Classeantal rigtignok medføre nogen Ubekvemmelighed. Idet Classerne nemlig istedet for eenaarige blive toaarige, bliver Skolen ligesom til en halv Skole med ti eenaarige Classer, d. v. s. hvert Aar flettes verelviis fem Classer; f. Ex. i et vist Aar vil Skolen faae 2, 4, 6, 8 og 10de Cl., men mangl 1, 3, 5, 7, 9de; og Aaret efter, omvendt, have 1, 3, 5, 7, 9de, men ikke de med lige Tal betegnede o. s. fr. Dette Forhold udtrykke vi nu, med vores fem Classer, saaledes: i Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$ ere alle Classer (5te Classe er endnu ikke oprettet) i det andet Aar, eller: foredrages andet Aars Cursus i alle Classer; i Skoleaaret 18 $\frac{4}{4}$ ville alle Classer begynde forfra paa deres respective toaarige Cursus. Der vil saaledes hvert andet Aar læses forskjellige Pensia i samme Classe, og til Optagelse i en af Skolens Classer kræves mere eller mindre udstrakt Forberedelse, estersom det er første eller andet Aars Cursus, der skal foredrages i det begyndende Skoleaar. De Kundskaber, hvormed en Discipel blev optaget i

nederste Classe ifjor, ville saaledes ikke være tilstrækkelige til hans Optagelse efter den nu forestaende Examen, fordi de Disciple, med hvilke han skal følge, have gjennemgaaet Skolens første Aars Cursus; o. s. fr. Denne Ulempe er hidtil ikke folt, fordi Skolen, saalænge der kun gaves to og tre Classer, havde Arbeidskraft nok til at foretage Delinger i disse (f. Ex. II Cl. A. og B.) Men allerede i indeværende Aar svigtede vore Kræfter, da Skolen kom til at tælle fire Classer, og II Classe efter Examen, som ovenfor er nævnt, bestod af Elever, der ingenlunde kunde følges ad. Da nu tillige disses Antal var meget stort, for stort til at optages i een Afdeling, blev Classen, med Directio- nens Samtykke, deelt i to Underafdelinger, der, hvis disse Disciple fuldende Skolens Cursus, ville komme til succes- sive at gjøre sig gjeldende ogsaa i de høiere Classer (næste Aar III Cl. A. og B., saa IV Cl. A. og B. o. s. v.), hvis ket atter vil have til Folge, at, naar V Classe fremtræder, vil Skolen tælle sex Afdelinger. Ingen kan vise mere end Nedskriveren af disse Linier ønske at see denne Ubekvemmelighed hævet; men de „økonomiske Forhold“ ville upaatvis- teligen staae i vejen, indtil Skolens Frequents — og navnlig Concurrentsen til enke'te Casser — bliver saa stor, at Underafdelinger maae indrettes ved alle de lavere Classer. Saaledes som Forholdet hidtil har viist sig, vil dette imidlertid sidst finde Sted med nederste Classe. Denne Classe vil nemlig af Grunde, som det er let at tænke sig, i Reglen blive recrutteret af Byens Børn. Men nu har Er- faringen allerede viist, at disse ofte ikke strax indsættes i Realskolen, hvilket dog i ethvert Tilfælde vilde være dem selv det tjenligste, men undervises paa anden Maade, og det ofte saaledes, at det virker forsyrrende ind paa deres senere Fremgang her i Skolen, ja undertiden efter en fra den for Realskolen bestynte saa forskellig Plan, at de ikke

her kunne finde nogen for deres Alder og Kundskaber i det Hele passende Plads*). Saalenge denne Praxis finder Sted her i Byen, vil nederste Classe blive tyndt besat, og en Deling neppe indtræde. Hvis derimod engang et Anatal, der var tilstrækkeligt til at udfylde den efter Ordenen mang'ende Afdeling af nederste (eller en anden) Classe, meldte sig til Optagelse, saa er det vel neppe at betvivle, at Directionen jo vilde finde sig foranlediget til at oprette en saadan Afdeling.

Paa Grund af de ovenfor nævnte Omstændigheder, var jeg af Directionen bemyndiget til, i den offentlige Beskjendtgørelse for Saar om Disciples Optagelse i Realskolen at gjøre Forældre og Børger opmærksomme paa, at der udfordres visse Kundskaber og Færdigheder for at optages i Skolen ved det nu anstundende Skoleaars Begyndelse, (om hvilke den nødvendige Oplysning vilde paa Forlangende kunne erholdes af mig) — ligesom ogsaa til snarest muligt efter Examen at bekjendtgøre, hvad der vil fordres i Skoleaaret 1843. Og Pligt byder mig desuden ved denne Lejlighed ikke at undlade paa det indstændigste at opfordre de Forældre, der agte at betroe Realskolen deres Barns Undervisning, først: at de sende dem saa betimeligt som muligt, og dernæst: at de i ethvert Tilfælde indrette den forudgaaende Undervisning, saavel med Hensyn til Lærebøger som Methode, i Overensstemmelse med hvad her i Skolen følges. At et Barn taber meget ved at skifte Lærebøger, er saa isinefaldende, selv for den, hvis Tag det ikke blev at bessjeftige sig med Undervisning, at man skulde ansee det for unødvendigt herpaa at henlede Vedkommens des Opmærksomhed; — fremdeles: at den ved Methoden

*) Dette har saar desto varre været Tilfældet med to af de ældre til Optagelse Indmeldte.

erhvervede Håndsdannelse ofte er mere værd end den vundne positive Kundskab, er en saa anerkjendt pædagogist Sandhed, at enhver Opdrager og Lærer baade maa og bør paa det inderligste være gjennemtrængt af den; men — Erfareningen lærer alligevel, at det endnu ingenlunde er oversdigt ideligt og ideligt at indførpe disse vigtige Sætninger.

d) Undervisningsapparatet
har modtaget Udvidelse i følgende Retninger:

I. Bibliotheket,

er blevet forsynet ved ikke saa Værker, der deels ere anskaffede for den hertil bestemte aarlige Sum, deels tilsendte fra Directionen og deels skænkede *) af Skolens Belyndere. Det har saaledes modtaget:

1. Litterærhistorie.

Selmer, H. P., Københavns Universitets Arbog for 1841.
Erslew, Th. H., almindeligt Forsatter-Lexicon for Kongeriget Danmark. 3die Heste. Kbh., 1842.

*Acta solennia in aula academica die XXXI Octbr. 1836.
Hauniæ, 1837. Fol.

Index lectionum in universitate regia hauniensi habendarum: 1) per semestre aestivum a kalendis Maiis A. 1842; 2) per sem. hibern. a kal. Novembr. A. 1842.

Foredæsninger ved Københavns Universitet og den polytekniske Læreanstalt: 1) i Sommersemestret 1842;
2) i Vintersem. 1842—43.

*) De Skolen skænkede Vøger ere i Fortegnelsen betegnede med *.

Lister over de i Aaret 1842 til Universitetet dimitterede
Studerende, der have bestaaet Examen artium. Fol.
Liste over de i Aaret 1841 til Universitetet dimitterede
Studerende, som 1842 have bestaaet anden Examen. Fol.
Characteer-Liste ved Examen artium, afholdt Aar 1842 ved
Gorste Akademie.

2. Pædagogik.

Lütken, om almindelig Dannelse og dens Midler. Indby-
delsesskrift til den offentlige Examen i Gorste Akade-
mies Skole 1830. Kbh. 4.

Mager, Dr., pædagogische Revue. 3ter Jahrgang № 4—12;
4ter Jahrgang № 1. Stuttgart, 1842—43. 10 Hester.

Krarup, N. B., Dr., om Oprættelse af Elyser eller Asyler
for formuende Folks Børn. Indbydelsesskrift til den
aarlige Hovederamen i Borgerdyds-skolen paa Christi-
anhavn 1842. Kbh.

Bodskit til ad hlusta á på opinberu yfirheyrslu i Bessas-
stada skóla dan 23—28 Maji 1842. Videyar Klaustri.

Bloch, S. N. J., Dr., om en Gymnasial-Indretning af
de lærde Skoler, de første akademiske Examina og det
forhenværende Gymnasium i Odense. Roeskilbe Sko-
leprogram 1842.

Indbydelses-Skrift til den offentlige Examen i Nonne lærde
Skole 1842: 1) om Philosophiens Grundproblem af
Adjunct L. E. F. Ravn; 2) Skoleesterretninger af
Rector Bohr.

Borgen, B. A., om Underviisningen i Modersmalet i det
von Westenfæ Institut. Skoleprogram. Kbh., 1842.

Om Latinunderviisningen i Odense Cathedralskole. Pro-
gram, 1842.

Rosendahl, Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i
Nykjøbing Cathedralskole 1842.

Gronlund, Skoleesterretninger fra Kolding lærde Skole for Skoleaaret 1841—42. Odense.

Müller, Esterretninger om Horsens lærde Skole for Skoleaaret 1841—42.

Blache, Esterretninger om Aarhuus Cathedralskole i Skoleaaret 1841—42.

Bohr, P. G., Ledetraad ved Religionsundervisningen i de lærde Skolers nederste Klæsser. Rønne, 1842.

3. Lingvistiske Arbeider.

Madvig, Joh. N., Dr., Prof.: første Stykke af en Afhandling om Sprogets Væsen, Udvikling og Liv. Indbydelsesfriſt til Kjøbenhavns Universitets Fest d. 18de Septbr. 1842. Kbh. 4.

Lange, Fr., Dr., Pronominet, Fragment af en almindelig Grammatik. Vordingborg Skoleprogram 1842.

Wilster, Chr., om Hexametret og dets Behandling i det danske Sprog. Indbydelsesfriſt til Examen ved Sorø Akademie 1833. Kbh. 4.

4. Græsk og romersk Philologie.

Hundrup, F. E., Adj., Real-Lericon over de homeriske Digte, 1ste Hefte. Randers Skoleprogram 1842.

Ingerslev, C. F., Mag., Prøve af en latinſk-dansk Ordbog. Viborg Skoleprogram 1842.

Henrichsen, N. J. F., om den nygræske eller saakaldte Neuchlinske Udtale af det helleniske Sprog. Indbydelsesfriſt til Examen ved Sorø Akademie 1836. Kjøbenhavn, 1836. 4.

*Græciæ ciusque insularum et Asiae minoris numismata, ab Hub. Goltzio quondam sculpta, Ludov. Nonni commentario illustrata. Antverpiæ, 1644. Fol.

5. Historie.

- Heramb, Thor, Adj., fort Udsigt over det rommerske Keiserdommes Tid fra Aar 30 a Chr. til 476 p. Chr. Frederiksborg Skoleprogram 1842.
- *Zenisch, Dr., Geist und Charakter des achtzehnten Jahrhunderts. Berlin, 1800. 2 Bd.
- *Geschichte, Grundidee und Verfassung der Freimaureret. Zürich, 1838.
- *Memoires pour servir à la connoissance des affaires politiques et économiques du royaume de Suede. Londres, 1776. 4. 2 Bd.
- *Memoires concernant le Comte de Stenbock par Mr. N. Franef., 1745.
- *Geheime Nachrichten von der Regierung Ludwigs XIV und Ludwigs XV. Aus dem Franz. d. Herrn v. Dücklos. Leipzig, 1792. 2 Bd.
- *Windisch, R. G., kurzgefasste Geschichte der Ungarn. Pressburg, 1778.
- Strahlheim, C., die Geschichte unserer Zeit. Stuttgart, 1826—30. 30 Bd. (i 121 Hester) og 20 Supplémenthester; i alt 141 Hester.
- Sytpfen, W., Tidens Strøm. Kjøbh. 16de—18de Plade.

Molbech, Chr., historisk Tidskrift, udgivet af den danske historiske Forening ved Selskabets Bestyrelse. Kbh., 1839—42. 3 Bd i 6 Hester.

Oldnordiske Sagaer, udgivne i Oversættelse af det nordiske Oldskrift-Selskab. Kbh., 1826—1837. 12 Bd.

Bidrag til en oldnordisk geographisk Ordbog tilligemed en forudsækket Udsigt over Tidsregningen i de oldnordiske Sagaer, udgivet af det egl. nordiske Oldskrift-Selskab. Kbh., 1837.

- Gronlands historiske Mindesmærker, udgivne af det egl. nordiske Oldstifts-Selskab. Kbh., 1838. 2 Bd.
- Nordisk Tidskrift for Oldkyndighed, udgivet af det kongl. nordiske Oldstifts-Selskab. Kbh., 1832—36. 3 Bd. i 6 Hefter.
- Annaler for nordisk Oldkyndighed, udgivne af det egl. nordiske Oldstifts-Selskab. 1—2 Bd. Kbh., 1836—39.
- Memoires de la Société royale des antiquaires du Nord. 1—2 (1836—1837; 1838—1839). Copenhague, 1838—40.
- *Etat du royaume de Dannemarc, tel qu'il étoit en 1692. Traduit de l'Anglois. Amsterd., 1695. Defense du Dannemark. Traduit de l'Anglois. Cologne, 1696. § 1 Bd.

- *Lebensbeschreibung Tycho v. Brahes. Aus d. Dän. übers. v. Phil. v. der Weisrath. Kopenhagen und Leipzig, 1756. 2 Bd.
- *Apologia Hamburgensis etc. Hamburg, 1641. 4.
- Schiern, Fr. Eg., origines et migrationes Cimbrorum. Dissertatio historico-critica. Hauniæ, 1842.
- Estrup, H. F. J., Dr., Tygestrup, som det var og som det er. Kbh., 1838.

6. Geographi og Statistik.

- Andersen, Chr. P., nogle Bemærkninger med Hensyn til Geographien, dens Behandling og Skrifter. Slagelse Skoleprogram 1842. Kbh.
- Statistisk Tabelværk, udgivet af den dertil allernaadigst ordnede Commission. 5te og 6te Hefte. Kbh., 1842.
- Adler, P., Adj., Bidrag til Skildring af Byen Ribe i de forrige Aarhundreder, efter utrykte Kilder. 1ste Hefte:

- Skibsfart og Handel. 1ste Afsnit. Nibe Skoleprogram 1842.
- Plan for Livsforsikrings-anstalten i Kjøbenhavn, oprettet 1842. Kbh. 4.
- Plan for Livrente- og Forsorgelses-Anstalten af 1842. Kbh., 1842.
- Budget for Året 1842 for samtlige Stats-Indtægter og Udgifter o. s. v. Kbh., 1842. 4.
- Bloch, Bidrag til Næskefjord Domskoles Historie. 1ste Hefte. Program, 1842. 4.

7. Reisebeskrivelser.

- *Voyage en Sicile et dans la grande Grèce. Traduit de l'Allemand. Lausanne, 1773.
- *Voyages de Richard Pockocke. Traduit de l'Anglois. Neuchatel, 1772—73. 6 Bd.
- *Lettres de M. William Coxe sur l'état politique, civil et naturel de la Suisse. Traduites de l'Anglois. Paris, 1782. 2 Bd.
- *Lettres d'un voyageur anglois sur la France, la Suisse, l'Allemagne et l'Italie. Traduites de l'Anglois. Lausanne, 1782. 2 Bd.
- *Schöpf, J. D., Reise durch einige der vereinigten nord-amerikanischen Staaten. Erlangen, 1788. 2 Bd.
- *Relation abrégée d'un voyage fait dans l'intérieur de l'Amerique méridionale par M. de la Condamine. Maestricht, 1778.
- *Brissots nye Reiser i Nordamerika. Kjøbenhavn, 1798.
- *Adansons Reise nach Senegall. Aus d. Franz. übers. v. F. H. W. Martini. Brandenburg, 1773.
- *P. E. Gert's Reise nach Guinea. Kopenhagen, 1788.
- *Osbeck, P., Reise nach Ostindien und China. Aus d. Schwed. übers. v. J. G. Georgi. Rostock, 1765.

- *Hunter, J., Reise nach Neu-Südwallis. Aus dem Engl.
Mit Anmerkungen von J. R. Forster.
- *Fortællinger fra Sydhavsserne af en Missionær. Efter
det Engelske ved Th. W. Oldenburg. Kbh., 1839.
- *Efterretninger om Tyrkerne og Tartarerne, udgivne af Bar:
ron de Tott. Oversat af det Franske ved M. Hallas:
ger. Kbh., 1786. 2 Bd.
- *Chandler, R., Reisen in Griechenland. Leipzig, 1777.
- *Greverus, F. P. E., Reise in Griechenland. Bremen, 1839.
- *Sulzer, J. G., Tagebuch einer nach den miträglischen Län:
dern von Europa in den Jahren 1775 und 1776 ge:
thanen Reise. Leipzig, 1780.
- *Fischer, Chr. Aug., Reisen in das südliche Frankreich in
den Jahren 1803 und 1804. Leipzig, 1805—1806.
2 Bd.
- *Volkmann, J. J., neueste Reisen durch England. Leipzig,
1781—82. 4 Bd.
- *Volkmann, J. J., neueste Reisen durch Schottland und
Irland. Leipzig, 1784.
- *Swinton, voyage en Norwége, en Dannemarck et en
Russie, dans les années 1788—91. Traduit de
l'Anglais. 1—2. Paris, 1801.

8. Mathematik.

- Lund, J. F., Overlærer, Tabeller for Beregning af de til
Logarithmer svarende Tal og omvendt. Metropolitan:
skolens Program 1842.
- Kielsen, O. B., Indbydelsesskrift til Examens i Sørse Akade:
mies Skole 1825. Kbh. 4.
- Kielsen, O. B., om de bestemte Ligninger. Første Deel.
Indbydelsesskrift til Examens ved Sørse Akademies
Skole 1837. Kbh. 4.

Mundt, C. Æm., de accuratione, qua possit quantitas per tabulas determinari. Disquisitio. Hæniæ, 1842. 4.

9. Naturlære.

Biering, Chr. H., Adj., Prøvehæste af: Populær Lærebog i den almindelige Naturlære. Aalborg Skoleprogram 1842.

Lavoisier, physikalisch-chemische Schriften. Aus d. Franz. übers. von Chr. Chr. Beigel, und fortges. v. Dr. H. F. Link. Greifswald, 1783—1794. 5 Bd.

Scheele, C. W., sämmtliche physische und chemische Werke, herausg. v. Dr. G. F. Hermbstädt. Berlin, 1793. 2 Bd.

Thenard, L. J., traité de Chimie elementaire, théorique & pratique. Sixième Edit. Paris, 1834—36. 5 Bd. og Atlas.

Dumas, M., traité de Chimie, appliquée aux arts. Paris, 1828—35. 5 Bd. og Atlas.

Schubarth, E. L., Lehrbuch der theoretischen Chemie. 5te Ausgabe. Berlin, 1832.

Førchhammer, G., Lærebog i Stoffernes almindelige Chemie. Første Deel. Åbh., 1842.

Gehler, F. S. L., physikalisches Wörterbuch. 10ter Band. Zweite Abtheilung. Leipzig, 1842.

Poggendorff, Annalen d. Physik und Chemie. 131—133ter Bd. Berlin, 1842.

10. Naturhistorie.

Schjøtte, J. C., Genera og Species af Danmarks Eleutherala. 1ste Bind. Åbh., 1841.

Schumacher, Chr. Fred., essai d'un nouveau système des habitations des vers testacés. Copenhague, 1817. 4.

- Sars, M., Beskrivelser og Sagtagelser over nogle mærkelige eller nye i Havet ved den Bergenske Kyst levende Dyr o. s. v. Bergen, 1835. 4.
- Beudant, F. S., *traité élémentaire de Mineralogie*. Paris, 1824.
- Steenstrup, Joh. J. S., om Forplantning og Udvikling gjennem verlende Generationsrækker, en særegen Form for Opfostringen i de lavere Dyrklasser. Indbydelseskift til Examen ved Sorø Akademie 1842. Kbh., 1842. 4.
- Bredsdorff, J. H., Haandbog ved botaniske Excursioner i Egnen om Sorø. Indbydelseskift til Examen ved Sorø Akademie 1834—35. Kbh. 4. 2 Hefter.
- Hauch, J. C., om de 3 Organsystemer med Hensyn til Klassificationen. Indbydelseskift til Examen ved Sorø Akademie. Kbh., 1831. 4.
- Erichson, W. F., Dr., *Archiv für Naturgeschichte*. Gegründet v. A. F. A. Wiegmann. 7ter Jahrgang: 4tes—6tes Heft; 8ter Jahrgang: 1stes—5tes Heft; 9ter Jahrgang: 1stes Heft. Berlin, 1841—43.

11. Medicin.

- Weis, Joh. Chr., *de anatomia pathologica pedis equini et vari.* Dissert. Arhusii, 1842.
- Fenger, C. E., *de erysipelate ambulanti disquisitio.* Hauniæ, 1842.
- Möller, Gund., *quousque liceat et oporteat operationem instituere chirurgicam, disputatio.* Hauniæ, 1842. Universitetsprogram. 4.

12. Theologi.

- Fogtmann, M., *den menneskelige Billies Frihed.* Efter Gustav Ferdinand Bockshammer. Indbydelseskift til den of:

sentlige Examen i Sørse Akademies Skole 1827.
Kbh. 4.

13. Tidsskrifter.

- *Ny Samling af det egl. norske Videnskabers Selskabs Skrifter. Kbh., 1784—88. 2 Bd. 4.
 - *Det egl. norske Videnskabers Selskabs Skrifter i det 19de Aarhundrede. 1ste Vinds 1ste og 2det Hefte. Kbh., 1813—17. 4.
 - Brage og Idun, et nordisk Fjerdningårschrift, udgivet af F. Varsod. Kbh., 1839—40. 3 Bd. i 6 Hefter.
 - *Militärische Monatsschrift. Berlin, 1785—1787. 5 Bd.
-

Discipelbibliotheket

aabnedes i October Maaned og har været meget flittig benyttet. Deeltagelse deri er frivillig og betales med een Rigsbankdaler om Året. Af Skolens 62 Disciple have 52 været Deeltagere. Udlaaningen foregaaer om Løverdag Eftermiddag og bestyres tilligemed Bibliothekets øvrige Anliggender af Rector. Det bestaaer for Tiden af følgende Væger:

Amerika, en historisk-politisk Skildring af Amerikas Fortid og nuværende Tilstand. Christiania, 1842.

Archiv für Natur, Kunst, Wissens. u. Leben. 9ter Bd. 1841.

Becker, Orion, historisch-geographisch Maanedsskrift. 3die og 4de Bd. i 6 Hefter.

Biernazki, die Hallig oder die Schiffbrüchigen auf dem Eilandt in der Nordsee. Novelle. 2te Ausgabe. Altona, 1840.

Bilder-Gallerie zur allgem. deutschen Real-Encyclopädie in
226 lithograph. Blätter. 6te Auflage. Karlsruhe u.
Freiberg, 1839.

Blom, den hjemkomne Son. Comoedie. Christiania, 1839.

Blumauer, den lille Robert og hans Kjephest.

*Bohr, P., Peder Tordenskjold, en Levnetsbeskrivelse. Kbh.,
1839.

Boz, Master Humphrey's Wanduhr. Aus d. Engl. 9 Dele.

**Bouilly, J. N., contes à ma famille. Leipzig, 1838.

Burnes, Alex, Reise paa Indusfloden i Aaret 1831.
Kbh., 1839.

*Campe, Opdagelsen af Amerika, oversat af Randrup. 1—3.
Kbh., 1788.

Chamisso, A., Peter Schlemil's forunderlige Historie, overs.
af Schaldemose. Kbh., 1841.

**Cottin, Mme, Elisabeth, ou les exilés de Sibirie.
Leipzig, 1838.

Ducange, B., Brødrene, Roman, overs. af Niise. Kbh.,
1838. 2 Bd.

**Dumas, A., histoire de Napoleon. Herausg. v. Dr.
Hoche. Leipzig, 1841.

Eventyr af forskjellige Digttere, sammendragne og oversatte
med Bemærkninger af A. Oehlenschläger. Kbh., 1816.
2 Bd.

*Florian, fables de. Paris, 1823.

Glygare, Fru, Repræsentanten. Oversat fra det Svenske.
Kbh., 1841. 3 Bd.

*Garde, H. G., Niels Guel. Kbh., 1842.

Goethe, Hermann og Dorothea, overs. af A. Oehlenschläger.
Kbh., 1841.

**Goldsmith, the vicar of Wakefield. 2te Ausgabe mit
Noten v. Sporschil. Leipzig.

- Greverus, J. P. E., Reise in Italien. Bremen, 1840.
- Grimm, udvalgte Eventyr. Christiania, 1841.
- Gubis, deutscher Volks-Kalender. 1835—42. Leipzig.
8 Bd.
- Guide, pittoresque du voyageur en France. Paris.
(NB. nogle Brudstykker).
- Historiske Fortællinger om Æslændernes Færd hjemme og
ude, udgivne af det kgl. nordiske Oldstift-Selskab.
Kbh., 1841. 3 Bd.
- Holberg, Jeppe paa Bjerget, udg. af Frølund og Flinch.
Kbh., 1842.
- Holberg, Peder Paars, udg. af Boye. 3de Opl. Kbh.,
1835.
- Holberg, samtlige Comoedier i 1 Bind, udg. af Boye.
1—2 Hefte. Kbh., 1842.
- Hvormed skal jeg more mig, eller Samling af Lege og Bes-
kjæftigelser for Børn. Kbh., 1842.
- Ingemann, Baldemar Seier, hist. Roman. 2den Udgave.
Kbh., 1841.
- Ingemann, Erik Menveds Barndom, hist. Roman. 2den
Udgave. Kbh., 1842.
- Ingemann, Kong Erik og de Fredløse, hist. Roman. 2den
Udgave. Kbh., 1842.
- Ingemann, Prinds Otto af Danmark og hans Samtid,
hist. Roman. 2den Udg. Kbh., 1843.
- Ingolf og Valgerd. Drama. Kbh., 1841.
- James, G. N., Herren af den gamle Skole. Overs. af
Gottlieb. Kbh., 1840. 2 Bd.
- James, G. N., Zigeunerens. Overs. af A. Nung. Kbh.,
1840. 2 Bd.
- Kabus's Bog, en Samling af persiske Historier og Anek-
doter.
- Konow, Nord og Syd. Novelle. Kbh., 1841.

- Køhneue's nye Reise om Jorden, overs. af Schaldemose.
Kbh., 1840.
- Lamartine's Reise i Østerland, overs. af Schaldemose.
Kbh. 2 Bd.
- Livsbilleder fra den vestlige Hæmisphære af Først. til Vireien.
Kbh., 1839. 2 Bd.
- †Magazin pittoresque. Paris 1834 & 1837. 2den og
5te Aargang.
- Malerische Reise um die Welt. 1ster u. 2ter Theil.
- Marryat, Mastermann Flinch, oversat af Schaldemose.
Kbh., 1841.
- *Molbeck, Chr., Fortællinger og Skildringer af den danske
Historie. 1ste Deels 2den Afd.; 2den Deels 1ste og
2den Afd. Kbh., 1838—40.
- Morier, die Abentheuer Hadschi Baba's in Ispahan. Aus
d. Engl. v. Bärmann. 1837. 3 Bd.
- Morier, die Abentheuer Hadschi Baba's in England.
—, Nejtscha. Aus d. Engl. v. Hermes. Braunschweig,
1837. 3 Bd.
- Morier, Gidselen Zohrab, overs. af Schaldemose. Kbh.
2 Bd.
- Müller, Fader Reinholds Erindringer, overs. af Rielsen. Kbh.
- *Müller, L. Chr., Ansgars Levnet. Kbh., 1842.
- Münchhausens Reiser og Eventyr. Bergen, 1841.
- Mules historiske Skildringer. Kbh., 1815—23. 4 Bd.
- Museus, Folkeeventyr, overs. af Schaldemose. Kbh.,
1840. 3 Bd.
- Möhl, Skildringer af Jordens Mærkværdigheder. Kbh.,
1841.
- Møller, Bogtrykkerkunstens Historie. Kbh., 1841.
- †National-Magazin. 1ster Vand. 1834.
- Norske Folke-Eventyr, samlede ved Asbjørnsen og Moe.
1ste Hefte. Christiania, 1842.

- Dehlenschläger, Tragedier. 1ste—8de Bd.; 9de Bd. 1ste Hefte.
- Dehlenschläger, nordiske Oldsagn, bearbeide til Almeenlæsning. Kbh., 1840.
- Pedersen, P., den danske Astronom Tycho Brahes Levnet. Kbh., 1838.
- †Penny Magazine. London, 1836.
- †Penny Magazine. London, 1838.
- *Petersen, M. M., Hans Egedes Levnet. Kbh., 1839.
- *Petersen, M. M., Dr. Martin Luthers Levnet. Kbh., 1840.
- †Pfennings Magazin. 3, 4, 5 & 6 Jahrgang.
- Reiche, Dr., Friederich d. Große und seine Zeit. Leipzig, 1840. 2 Bd.
- Riise, historisk-geographisk Archiv for 1840 og 1841.
- Riise, nyt Bibliothek for Ungdommen. 4de Aargang 1ste—6te Hefte.
- Riise, historiske Skildringer. 5 Bd.
- Riise, Palmeblade, Samling af østerlandſke Fortællinger. Kbh., 1834.
- Robinson Crusoe i Udtog. 2det Oplag. Christiania, 1840.
- †Roujoux, histoire pittoresque de l'Angleterre. Tome I. Paris, 1834.
- Schaldemose, Sagn og Eventyr for Yldre og Yngre. Kbh., 1842.
- Schaldemose, Mikkel Næv, en Fortælling efter Reineke Voß. 3die Udg. Kbh., 1842.
- Schiller's sämmtliche Werke in 12 Bänden. 1838.
- Schoppe, A., Erindringer af Ungdomslivet, oversat af Kielsen.
- Sommer's Taschenbuch zur Verbreitung geogr. Kenntnisse. für 1840 u. 1841.

- Spazierfahrt nach Venedig und Mailand. Von *s. Leipzig, 1840.
- Steffens, Volks-Kalender, 1841.
- *Strøm, naturhistorisk Læsebog for Menighænd. Kbh., 1841—42. 2 Hefter.
- **Swift, Jon., Gulliver voyage to Lilliput. Mit einem Wörterbuch. Leipzig.
- Thiele, Danmarks Folkesagn. 2 D. Kbh., 1843.
- Torkel Tranæs humoristiske Noveller. Kbh., 1841.
- Ursin, Reise i Sverrig i Aaret 1838. Kbh., 1839.
- Vireien og Aristokraterne, eller Mexico i Aaret 1812. Oversat af P. Hoyer. Kbh., 1838. 3 Bd.
- **Voltaire, histoire de Charles XII, roi de Suède. 7me Edit. Par Thibaut. Leipzig.
- *Drøsted, H. C., Lustsfibet, et Digt. Kbh., 1836.

Af ovenstaaende Fortegnelse vil det allerede være klart, at, skjøndt ikke faa af Øsgerne ere skjænkede til Samlingen, har den dog kostet ikke lidet mere, end de hidtil havte Indtægter beløbe sig til. Men det ligger i Sagens Natur, at Morskabsbibliotheket for at opfyldte det tilsigtede Niemed maa strax være saaledes assorteret, at saavel de ældre som de yngre Deelstagere kunne finde tilstrækkelig passende Lecture. Den paadragne Gjeld vil desuden rimeligvis være dækket inden et Aars Forløb. Regnskabet er anført nedenunder:

Indtægt:

Bidraget fra Universitetsdirectionen	40 $\text{z}\beta$: β
Det i Januar opkrævede Contingent	44	— 48 —
	84 $\text{z}\beta$	48 β

Udgift:

Boghandler Hées Regninger	18 xP 80 β
— Wissings Dito	51 — 64 -
— Milos Dito	5 — : -
Kjøbt underhaanden, ved Auctioner o. s. v.	47 — 6 -
Bogbinder Bæghs Regninger	13 — 74 -
	<hr/>
	136 xP 32 β
Underbalance	51 xP 80 β

2.

Tegneundervisningsapparatet

har faaet en Tilvært ved en lille Samling af Gipsaffstøbninger, bestaaende deels af Basrelieffer, der henhøre til Ornamentfaget, efter hvilke de mere Præde skulle tegne, først end de gaae over til paa det flade Papir at afbilde fristaaende Legemer; deels af Dyrbilleder og Dele af det menneskelige Legeme i fuld rund Form.

e) Skolens økonomiske Forfatning.

I sidstforløbne Regnskabsaar, der, for at Skolens Regnskab kunde sluttet til samme Tid paa Året som de øvrige under Directionen for Universiteter og de lærde Skoler forterende Regnskaber, har haft en Udstrekning af fem Fjerdinggaar, nemlig fra 1ste October 1841 til 31te December 1842, have Indtægt og Udgift udgjort følgende Belob:

Indtægt:

Skolecontingent	1751 xP 84 β
Lys- og Brændepenge	407 — 48 -
Indskrivningspenge	135 — : -
	<hr/>
	2294 xP 36 β

Unm.: Det Manglende tilskydes af den almindelige Skolefond.

Udgift:

Gager og temporair Hunsleie: Godtgjørelse	5500	x ^p	: β
Gratificationer	200	—	-
Regnskabsførerens Gage	100	—	-
Bibliothekets Forsyning	787	—	89 -
Leie af Skolelocalet og Rectors Bopæl m. m.			
til October 1841 og April 1842 .	431	—	64 -
Inventariets Bedligeholdelse	899	—	76 -
Brændselsfornødenheder	344	—	40 -
Belysningsfornødenheder	50	—	22 -
Skoleopvarming	151	—	16 -
Reengjørelse	58	—	93 -
Porto, Protocoller og Skrivematerialier	30	—	22 -
Programmer og Fester	70	—	68 -
Andre Udgifter	43	—	32 -
Renter, Skatter og andre Udgifter i An-			
ledning af Gaarden	390	—	64 -
	9059	x ^p	10 β

Bygnings-Arbeidet:

Skolebygningen	9506	x ^p	42 β
Gymnastikhuset	904	—	70 -
Rectorboligen	2737	—	54 -
Reise-Omkosten, til Bygningsscteuren og Porto	62	—	59 -
	13211	x ^p	33 β

C. Gaver, som ere skjenkede Skolen:

Hr. Conferentsraad Engelstoft har beriget Sko-
lens Bibliothek med to verdisulde Værker: Schumacher,
Essai d'un nouveau système des habitans etc. og Sars,

Beskrivelse og Jagttagelser over nogle mærkelige Dyr o. s. v.
— en Gave, hvis Betydning forsøges særlig meget ved
at Conferentsraaden i en den ledsgaende Skrivelse vil
have den anseet for et Bevis paa hans Interesse for vor
Læreanstalts Niemed.

Lector ved Sorø-Academi Hr. J. Steenstrup har
skjenket sin almen-interessante Afhandling: Om Forplantelse
og Udvikling gjennem verlende Generationsrækker.

Realskolens Lærer, Hr. Adj. Holmstedt har etter bidraget betydeligt til vor Bogsamlings Udvilelse ved en Gave
af 154 Bind deels ældre, deels nyere Værker (med Mørket **).

Discipelsbibliotheket har modtaget ikke saa Skrifter til
Foræring især af en Velrynder i Kjøbenhavn, der ved denne
Lejlighed ikke vil have sit Navn nævnet, (disse have Mørk-
et †), og dernæst af Skolens Adjunct Hr. Carst. (kjendige
paa Mørket **), samt af Rector (med Mørket *).

Men den største Gave, Skolen har modtaget — ikke
blot i Sammenligning med de øvrige, ja maaſke ikke allene
med Hensyn til dens eget store pecuniære Værd, men
især i Betragtning af den Indflydelse, den vil kunne have
paa Skolens Udvikling og paa Muligheden for denne An-
stalt til at kunne opfylde det tilsigtede Niemed i en tidligere
Tid og i større Udstrekning, end der formodentlig ellers
funde ventes, — staar det endnu tilbage at omtale. Kun
ved tillige at fremstille hvad der forelsbigen blev forhandlet
dette Anliggende vedkommende, troer jeg at kunne lægge
Gavens virkelige Betydelighed for Dagen. Jeg skal der-
for tillade mig her at fremføre det Vigtigste desangaaende.

Først i Januar 1842 modtog jeg fra Dr. Professor
Theologiae Clausen følgende Skrivelse, dat. den 4de Ja-
nuar s. A.

„En formuende Mand her i Staden, som ved egen
Erfaring er bleven ført til Erkendelse af, hvor afgjørende

en Indflydelse Underviisningen i Ungdomsaarene kan have paa det hele Liv, til at hæmme eller befordre dettes Virksomhed, har besluttet at skjenke en Capital af 10,000 rs til Underviisningsvæsenets Fremme; Capitalen skal først udbetales efter hans Død, men Renten allerede fra inderærende Aars Begyndelse anvendes efter den testamentariske Bestemmelse. Uvis om, hvilken Green af Underviisningsvænet han helst skulde gjøre til Gjenstand for den tiltænkte Understøttelse, har han ønsket mit Raad i denne Henseende. Da jeg nu troer, at den høiere Underviisning af den ikke-studerende Ungdom fremfor nogen anden har Trang til hos os at ophjelpes, og jeg derhos mener, at særegne Hindringer her staae i Veien, eftersom Borger-skolen paa sit høiere Trin vil i Regelen blive betragtet som et Anliggende, der maa være overladt til Communerne, og Fristelsen her mod ikke alle fra Commünens, men ogsaa fra Forældrenes Side, til at søge Underviisningen indskrænket og Underviisningstiden afknappet: saa har jeg givet mit Raad i Overensstemmelse hermed. Bedkommende er nu ikke uvillig til at gaae ind paa det Forslag: at den aarlige Rente, 400 rs , skulde anvendes til den høiere Real-Underviisnings Fremme, ved at skjenkes til een eller fordeles mellem flere Realskoler, som en Fond til at forskaffe fri Underviisning — maaskee med et Tillæg til Bogers Anskaffelse — for flittige og velbegavede Disciple, som, efter at have gjennemgaardt de lavere Klasser, bestemte sig til at fuldende Skolens Kursus i sammes øverste Klasse.

Det er om dette Forslag, at jeg tillader mig at henvende mig til D. V., med Anmodning om, at De ville velvilligen meddele Deres Tanker saavel om Forslaget i det Hele som om de nærmere Betingelser, til hvilke den tilstigtede Anwendung — saafremt De overhovedet anseer den for hensigtsmæssig — maatte være at binde.“

Næst efter i mit Svar paa ovenstaende Skrivelse at have yttret vor Glæde og Taknemmelighed over, at Realunderviisningen havde tildraget sig en Mands Opmerksomhed, der med Billie forenede Evne til at udrette Noget for dens Fremme, samt over den Omstændighed, at just et Medlem af det theologiske Facultet, ved at lede hin Opmerksomhed netop i denne Retning, havde givet et Exempel paa Anerkjendelse af vor Virksomheds Værd, der ikke kan blive uden Indsydelse saavel paa Lærernes Tilfredshed med den dem anviste Wirkelreds — som paa Realunderviisningens Anseelse hos Publicum, navnlig det lærde — tillod jeg mig at gjøre følgende Bemærkning:

Da Realskolen maa vente sine fleste egentlige Disciple d. v. s. dem, som ville fuldende Skolens Cursus, fra Provindsns nærmere eller fjerne Egne, og da for disse den egentlige Skolelon (30 $\text{z}\phi$) kun er ringe i Sammenligning med den Bekostning, deres Ophold her i Byen medfører, (120—150—200 $\text{z}\phi$ aarlig), saa vil en saa ringe Understøttelse som fri Skolegang formeentlig neppe bevæge en Fader til at lade sin Søn gjennemgaae Skolens øverste Afdeling (IV & V Cl. d. e. 4 Aar). Hvis derimod til den frie Skolegang foiedes et Stipendium paa 50 $\text{z}\phi$ aarlig, der, om muligt ganske, skulde op lægges og medgives Stipendiaten ved hans Dimission fra Skolen, saa vilde denne Sum (200 $\text{z}\phi$) kunne bidrage betydeligt til at udjewe de vanskeligheder, der maaske ville frembyde sig for en Realelev, naar han (paa passende Betingelser) vil optages som Lærer i et Handels- eller Haandværkslaug; for denne Sum vilde han nemlig kunne kjøbe sig fri for de første Aar af Laugslæretiden og saaledes, medens han Intet tabte i Anticennitet, vinde sørdeles meget i Kundskab og Dannelsse.

Senere modtog jeg Brev (dat. 4de Juli) fra Profes: for Clausen, hvori jeg underrettedes om, at Skolens unavngivne Belynder var blevet gjort bekjendt med min Betænkning, der i det Hele blev tagen til Følge, og havde bestemt at tilstaae Realskolen i Aarhuus alene den paatænkte Understøttelse, dog under nedenstaende, foran: drede, Form:

„Gjenpart.

„„Saa lange jeg kan, vil jeg give 400 $\text{z}\beta$ aarligt til den videnstabelige Realskole i Aarhuus, paa følgende Be: tingelser:

- 1) At disse fire hundrede Rigsbankdaler anvendes til Sti: pendieportioner, hvert paa 80 $\text{z}\beta$, til flittige og vel: begavede Disciple, der kunne anses trængende til Un: derstøttelse, naar disse, efter at have gjennemgaaet de lavere Klasser, bestemme sig til at fuldende Skolens Kursus i sammes tvende øverste Klasser.
- 2) Af det nævnte Stipendum udbetales den aarlige Sko: lelon med 30 $\text{z}\beta$, Restbeløbet — 50 $\text{z}\beta$ — bliver, enten heelt eller dog efter Fradrag af Udgifter til de nødvendige Skole:Apparater, at opłægge for Stipen: diaten, saa at den hele Sum, med den imidlertid paaløbne Rente, udbetales ham, naar han efter fuld: endt Kursus dimitteres fra Skolen med fordeelagtigt Bidnesbyrd; den første Halvdeel strax, den anden, ef: ter Summens Størrelse, et halvt eller et heelt Aar derefter.
- 3) I Tilfælde at det fulde Aantal af qualificerede Sub: jector ikke findes, eller at en Stipendiatur udtræder af Skolen, forend Kursus er fuldendt, eller at Dimissio: nen ikke tilveiebringer et anbefalende Bidnesbyrd, bli: ver det overskydende eller oplagte Beløb at opbevare

og frugtbargjøre, indtil en ny Stipendieportion kan blive oprettet til Anvendelse efter samme Regler.

- 4) Vortgivelsen af Stipendiepladserne overlades til Skolens Rector efter Veraadslagning med Skolens Lærers og med Universitetsdirectionens Approbation; — dog saaledes, at Rectors Indstilling tillige meddeles Professor Clausen, for igjennem ham at kunne tilstilles Giveren, for at Slægtninge af ham eller hans Kone, som maatte være Disciple i Skolen og ifølge de foranstaende Vilkaar være qualificerede til Stipendiet, eller og andre, Giveren personligt bekjendte, Disciple, under Forudsætning, at de af Rector ei besindes urædige, kunne fortrinsviis udnævnes til at indtræde som Stipendiarter.
- 5) Fra 1ste October d. II. udbetales til Professor Clausen eet hundredre Rigsbankdaler, og fremdeles samme Beløb hvert Kvartal til forestaaende Anvendelse.

Den 29de Juni 1842.

N. N.***

Pro vera copia

Kjøbenhavn, den 4de Juli 1842. H. N. Clausen."

Efterat alt det Ovenanførte af mig var blevet indberettet til den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler, meldte denne mig i Skrivelse af 23de Juli: at man Intet fandt at erindre mod, at jeg, paa Skolens Begne, modtog den ommeldte anseelige Gave, og at denne anvendtes paa den af Giveren forestaaede Maade.

„Forsaavidt“, hedder det dernæst ordlydende i Directiōnens Skrivelse, „det imidlertid, hvad ikke ganske klart kan sees af det hidtil Passerede, skulde være Giverens Ønske, at Stivendiet i dets Heelhed kom under Directionens Overbestyrelse, og Regnskab for samme aflagdes til Den, enten af Dem eller af Skolens Regnskabsfører — i hvilket Tilfæld det da ikke burde sammenblandes med Skolens almin-

delige Regnskab — maa Directionen dog bemærke, at man vel, i Lighed med hvad ved de lærde Skoler undertiden findes Sted, ikke vil have Noget at erindre imod, at der fra Skolens Side drages størst mulig Omsorg for Forrentningen af de smaa Summer, der efterhaanden ville blive bestemte til Oplag for Stipendiaterne, saaledes som i § 2 er forudsat, men at Skolen dog ikke i denne Henseende bør paataage sig nogen bindende Forpligtelse eller Ansvar, hvorimod man anseer det rigtigst, at de Summer, der ifølge § 3 enten ikke uddeles eller, efter at være tillagte Disciple, efter besøves dem, foreløbigen fra Skolens Side besørges indsatte i Sparekassen og, naar de have naaet en passende Størrelse, tilligemed den vundne Rente besørges udsatte paa den anordningsmæssige Maade for at opsamle en Fond til Stipendiets Forsorgelse.

Endeligen skulde Directionen bemærke, at man vil være villig til i sin Tid at foranstalte udvirket allerhøieste Confirmation paa dette Legat, naar Giveren, som endnu blot har forpligtet sig til, „saalænge han kan“, at give 100 $\text{z}\beta$ quartaliter til Skolen, senere maatte bestemme sig til, definitivt at tillægge Skolen den tilsvarende Capital som et fast Legat.“

Denne Skrivelse meddeeltes strax Professor Clauseu, der, idet han under 21de October s. A. tilstillede mig det første Quartals-Bidrag af den omhandlede Gave, yttrede sig saaledes:

„Den mig tilstillede Universitetsdirectionsskrivelse af 23de Juli d. A. har jeg meddeelt Giveren. Denne har imidlertid ønsket at overlade til mig, at afgive paa hans Begne nærmere Erklæring over det omskrevne Punkt; og jeg mener da at kunne indskrænke mig til at erklære, at, ligesom jeg finder det ønskeligt, at Regnskab for Stipendiet aarlig afslægges til den egl. Universitetsdirection, som

Overbestyrelse, saaledes veed jeg intet at erindre mod den foreslagne Forholdsregel, at de Summer, der ifølge de fastsatte Regler ikke finde Anvendelse ved Uddeling til Skolens Disciple, besørges fra Skolens Side indsatte i Sparekassen, indtil de have naaet fornøden Størrelse til at kunne udsættes paa anordningsmæssig Maade, for i sin Tid at tjene til Stipendiets Forsgelse.“

I Overeensstemmelse med det heri Fastsatte ere, da Skolen endnu ikke har nogen Stipendiat, de hidtil modtagne tre Quartalsbidrag af den omtalte Gave efterhaanden af Skolens Regnskabsfører indbetalte i Sparekassen for Aarhuus Kjøbstad, paa den der under 29de October f. A. aabnede Conto № 491 „for et af en Ubenævnt til Fordeel for Aarhuus Realskole stifter Legat.“

Idet jeg forlader denne Gjenstand, føler jeg Trang til paa Skolens, dens nuværende og tilkommende Disciples Begne at bringe den gavmilde ubekjendte Belgjører og hans ædle høicærverdige Raadgiver Forsikringen om den fuldeste og hjerteligste Erkjendelse af den modtagne Gaves store Værdi og det sig derigjennem yttrende høie fædrelandske Sind.

D. Den offentlige Examens
i Aarhus videnskabelige Realssole afholdes den 13de—19de
Mai i følgende Orden:

Løverdag den 13de Mai.

Førmiddag.

i Værelset № 1. *	i Værelset № 2. **
8—11½ III Cl. Dansf.	8—10½ Cl. A. Naturhistorie.
11½—1 I Cl. Tydsk.	10½—1 IV Cl. Fransf.

Eftermiddag.

4—7 II Cl. B. Dansf.	4—7 IV Cl. Historie og Geographi.
----------------------	--------------------------------------

Mandag den 15de Mai.

Førmiddag.

8—10½ IV Cl. Dansf.	8—12 II Cl. A. Historie og Geographi.
---------------------	--

10½—1 III Cl. Engelsk.	12—1 I Cl. Religion.
------------------------	----------------------

Eftermiddag.

4—7 II Cl. A. Religion.	4—6 III Cl. Naturhistorie. 6—6½ III Cl. Hovedregning.
-------------------------	--

Tirsdag den 16de Mai.

Førmiddag.

8—10 II Cl. B. Religion.	8—11½ III Cl. Tydsk.
10—1 IV Cl. Mathematik.	11½—1 I Cl. Historie og Geographi.

Eftermiddag.

4—6½ III Cl. Religion.	4—6½ III Cl. Arithmetik.
6½—7 II Cl. B. Hovedregning.	

Onsdag den 17de Mai.

Førmiddag.

8—10 I Cl. Dansf.	8—12 III Cl. Historie og Geographi.
-------------------	--

10—1½ II Cl. A. Fransf.	12—1 I Cl. Naturhistorie.
-------------------------	---------------------------

* Værelset i overste Ende af ** Første Værelse i anden Etage.
Gangen i første Etage.

Eftermiddag.

4—6½ IV Cl. Tydss.	4—6 II Cl. B. Naturhistorie.
	6—6½ I Cl. Hovedregning.

Torsdag den 18de Mai.

Formiddag.

8—10 IV Cl. Physik.	8—10½ II Cl. B. Fransf.
10—1 II Cl. A. Dansk.	10½—1 III Cl. Geometri.

Eftermiddag.

4—6½ II Cl. B. Tydss.	4—7 II Cl. B. Historie og Geographi.
-----------------------	---

Fredag den 19de Mai.

8—11½ II Cl. A. Tydss.	8—9½ IV Cl. Religion.
11½—1 IV Cl. Naturhistorie.	9½—1 III Cl. Fransf.
4—6 IV Cl. Engelsk.	4—4½ II Cl. A. Hoved- regning.

6—7 Gymnastik med alle Classer.

De skriftlige Prøver ville blive udarbeidede forend den mundtlige Examen i følgende Orden:

Mandag den 8de Mai.

8—12 IV Cl. dansk Stiil.	
:—: III Cl. fransk Stiil.	
4—7 IV Cl. engelsk Stiil.	
:—: III Cl. matematisk Opgave.	

Tirsdag den 9de Mai.

8—12 IV Cl. matematisk Opgave.	
:—: III Cl. dansk Stiil.	
:—: II Cl. A. geometrisk Tegning.	
:—: II Cl. B. dansk Stiil.	
4—7 IV Cl. fransk Stiil.	
4—6 II Cl. A., II Cl. B. og I Cl. Regning.	

Onsdag den 10de Mai.

8—11 IV Cl. tydsk Stiil.

:— : III Cl. tydsk Stiil.

:— : II Cl. A. dansk Stiil.

:— : II Cl. B. geometrisk Tegning.

:— : I Cl. dansk Stiil.

4—6 IV Cl. }
III Cl. } Regning.

Løverdagen den 20de Mai Kl. 8 om Formiddagen begynder Prøven med de til Optagelse i Skolen Anmeldte.

Løverdagen den 27de Mai Kl. 9 møde Eleverne paa Skolen, og Mandagen den 29de tager Undervisningen igjen sin Begyndelse.

Disciplenes Forældre og Værger, saavel som Enhver, der maatte interesser sig for Skolen, indbydes til at bære den offentlige Examen med deres Nærværelse.

Aarhuus, den 3die Mai 1843.

R. C. Nielsen.

Anmerkning.

Om den samlede Læsetid.

Den Ordnen af Læsetiden, der er den herskende i de fleste franske Skoler, at nemlig hele Undervisningen henlægges til Formiddagen, blev i Kjøbenhavn først op'agen af det Deichmanske Institut, senere af Borgerdydsskolen paa Christianshavn, af det Mariboeske og det v. Westenske Institut, af Frederiksborg lærde Skole, af Metropolitansskolen og endelig af Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn.

I den Meddelelse til det v. Westenske Instituts Elevers Foreldre, der i Sommeren 1838 udstededes af min ærede Collega, Hr. Institutbestyrer Borgen, og mig, udtaltes følgende Formening: „Som en saare væsentlig Fordeel ved hün Fordeling af Læsetiden troe vi at burde fremhæve den Omstændighed, at Disciplene ved en saadan Forandring ville faae en langt større samlet Tid til deres Maadighed, i hvilken de ei blot ville være i Stand til at forberede sig behørigt til Skolen, men ogsaa faae Lejlighed til den for Legemets Sundhed nødvendige Recreation, og, hvad vi især ansee for vigtigt, til andre Beskjeftigelser end dem, der paaligge dem som Pligt. En saadan Fritid, der kan opoffres til Undlingshysler, er for echvert Menneske, endog for Barnet, af høieste Værd; thi kun ved den bliver Man den løst fra de Baand, hvori den ellers føres, og kan frit udvikle sig i den Retning, der meest harmonerer med dens Natur; ved bestandig at gaae i Ledebaand vil den aldrig vinde Selvstændighed. At denne Fritid, hvis uskatteerlige Værd Erfaringen noksom har viist, hidtil for største Delen har manglet vores Disciple, have vi ofte haft Grund til at beklage.“ Og denne Formening er for mit Vedkommende saa langt fra siden at være blevet svækket, at den, hvad

Hovedtanken engaaer, endog snarere har nærmest sig til Overbevisning. Ved nærværende Skoleaars Begyndelse gjorde jeg derfor Indstilling til den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler om, til Prøve, ogsaa at indrette Lectionstabellen for Realskolen paa denne Maade. Dette erholdt Bifald, og endnu har jeg hverken af egen Erfaring eller af Andres Meddelelser fundet mig bevæget til at skifte Anskuelse af denne Sag. Da dette Anliggende vistnok oftere har været og vil blive Gjenstand for Omtale og forskellige Domme, anseer jeg det for passende ganske forstiglig at frem sætte de Punkter, der især synes mig at tale for den trufne Foranstaltung, deels i Almindelighed, deels i det enkelte Tilfælde.

Det er saaledes vist, at Disciplene vnde Tid ved kun éengang at syge Skolen. En Skoles Beliggenshed og en Byes mindre Udstrekning kan vistnok formindse denne Binding betydeligt for adskillige af Disciplene. Men ved Realskolen maa dette Moment reie temmelig meget, da den ligger i en Udkant, saa langt borte fra Midtpunktet af Byen, at denne Afstand (i Forbindelse med Brolegningen og Gadebelysningens Beskaffenhed) endogsaa har funnet ansøres som et Hovedargument mod det Forslag, at Kathedralskolens Disciple skulde afbenytte Realskolens Gymnastiklocale til gymnastiske Øvelser. Man kunde vel indvende, at den Tid, der bruges til Gangen til og fra Skolen, selv maa være at betragte som Forfriskningstid; men det er dog maa ikke ganske Tilfældet. Naar Disciplene gaae til Skolen, saa ville nemlig vistnok adskillige af dem, og det vel just de flittigste, altsaa de, som mest trænge til Forfriskning, have Hovedet fuldt af de Lectier, som de nu vandre hen at aflagge Regnskab for; og naar de siden forlade Skolen, løkkes de formodentlig alle af den ungdommelige Appetit til Skyndsomst at tilbagelægge Hjem:

veien. Men foruden det, at Ingen er tilbørlig til at betrætte en daglig gjenatten, nødtvungen Gang som en Førfriskelsestour, saa er det heller ikke med fuldt Hoved eller tom Mave og med et andet Maal for Dine, at jeg ønsker, vore Disciple skulle føge den nødvendige Aandens og Legemets Bederkvægelse. Maar de fornæsie sig, skulle de gjøre det med Bevidsthed; de skulle vide, at de have Tid dertil, at de have Lov dertil, og forud være forberedte derpaa, saa at de med fuld Frihed, med fuld Lyst kunne overgive sig til Drengens og Unglingens forsøjellige morende Beskjæftigelser. Og Tid hertil opnaaes deels ved hin $\frac{1}{2}$ til $\frac{3}{4}$ Times Besparelse (dette er ikke saa lidet et Tillæg til den øgte Fritid), deels ved den samlede Tid om Estermiddagen. — Maar det allerede maa erkjendes for onskeligt og vigtigt, at den lærde Skoles Discipel ikke for meget rykkes ud af Familielivets og de sociale Forholds dannende og opdragende Indflydelse, saa maa dette Gode upaatvivleligen endnu langt bestemmere fordres for Realskolens Elev. Den lærde Skole forbereder ikke sine Disciple til umiddelbart at træde ind i det virksomme Liv. Dens Dimittender ville i Studenterlivets Frihed lettelig kunne emancipere sig fra den Stivhed og Ubehjælp somhed, den Forlegenhed og den Mangel paa savoir-faire, der, som Folge af et for isolere Skolegangsliv, let kan klæbe ved netop de flittigste og mest arbeidsomme Disciple. Men for Realskolens Dismissi gives ingen saadan ideal Mellemtilstand; de maae næsten alle gaae umiddelbart over i det praktiske Liv, som virksomme Deeltagere i samme. For dem er det saaledes dobbelt vigtigt ja nødvendigt ikke at blive fremmede for det daglige Livs Sysler og Beskjæftigelser, ikke at udelukkes fra den øvrige Families opmuntrende Omgang eller staae udenfor det selskabelige Livs deels afslibende og mildnende, deels vækende og skærpende, paa Sæder saa vel som paa Aandsev-

ner saa gavnligt og saa mægtigt virkende Indflydelse *). Endelig bor der ogsaa levnes Realeleveren Tid til at bessjefstige sig med en Yndlingssyssel, til at udvikle et naturligt Anlæg f. Ex. for Legning, for Musik, og til, i høiere Grad end Skolen fordrer det, at perfectionere sig i en eller anden Videnskab, der nærmere kan vedrøre hans tilkommende Bestemmelse, f. Ex. Mathematik, Physisk, Chemi, Naturhistorie, eller de levende Sprog. Men dersom Disciplenes Tid ikke skal udstykkes i altfor smaa Dele, hvoreværdi hver Bestjæstigelse faaer saa ringe en Part, at Overfladiskhed og Gaskeri maa bestrygtes, saa maa deres Fritid concentreres saameget som muligt, og dette skeer ved at Undervisningstiden henlægges til Formiddagen allene.

Som en meget betydelig Fordeel af dette Arrangement maa fremdeles upaatvivleligen den Omstændighed betragtes, at Disciplene derved tvinges til at lære deres Lectier langt bedre. Hvad der kommer let gaaer let. Maar en Discipelf. Ex. en Dag har fire forskjellige Pensa at gjøre Nede for, saa vil han meget hurtigere kunne forberede sig saaledes, at han kan svare tilfredsstillende, hvis han maa lære dem

*) Man misforstaae mig ikke, som om jeg vilde give den nu ogsaa til den yngste Ungdom sig ubredende Forlystelsesfyge Næring. Det er visselig stor Synd mod Born og ganske unge Mennesker at ville drage dem ind i store Selskaber og offentlige Forlystelseskredse; de rykkes ud af deres egen naturlige Sphære — det jvnere Familieliv; deres Sundhed kan ikke vinde derved; i Begyndelsen er Tomhed og Evang de fremtrædende Følelser hos dem, og den forcede og for tidlig modnede Lyst, som maaske siden føles, berales for dyrt ved den Kedsomhed, den Mangel paa Friskhed Sind, det Savn af ungdommelig Fyrighed og Livsglæde, som ogsaa allerede her i Landet har begyndt at give sig tilkjende hos unge Mennesker, der for tidlig have deeltaget i alle Turnoer.

i to — Gange *), de to om Formiddagen og de to andre om Eftermiddagen, end hvis han ved Benyttelse af den foregaaende Eftermiddag og samme Dags Morgen, skal om Formiddagen examineres i dem alle fire. Enhver Lærer veed, hvorofte den Undskyldning hores — især af de yngre Elever — : „da kunde jeg rigtig min Lectie hjemme!“ — „Min Fader (Moder, Søster, o. s. v.) har selv hørt mig!“ Og disse ere ogsaa ofte meget beredvillige til at bekræfte Børnenes Udsagn, og det maa skee undertiden tildeels med rette. Hvis nu altsaa Disciplen kun havde haft den ene Lectie og var blevet hørt strax, naar han kom paa Skolen, saa vilde han maa skee have svaret upaaklageligt, men en Time efter formodentlig ikke vide mere deraf. Vilde imidlerid en saadan Læren være onsfeligt? Men Disciplen ved saadan Fremgangsmaade har vundet Vetydeligt i Kundskab eller endog Håndsdannelse? Han er jo næsten som et Kar, hvorfra en igydt Vædste saa hurtig heldes ud igjen, at det hverken beholder lugt eller Smag af den. Men nu vil en saadan Forberedelsesmaade ganske forsvinde ved den samlede Læsetid. Thi hvor denne finder Sted, vil det altid og strax vise sig, at en saadan mechanisk Læren aldeles ikke kan føre til Maaslet (selv om dette indskrænkes til at være Skolens daglige Tilfredshed med Disciplen), og enhver „Indgiven med Skeer“ eller „Foretyggen“ vil da blive opgiven; Disciplen maa folgelig bekjemme sig til at bruge sine egne Kræfter

*) I Sverrig er Underoelisningstiden endnu mere adskilt; en Klokke kalder hvergang Disciplene i Skole, hvorfor det ogsaa er dem paalagt at boe tæt ved Skolebygningen. Paa Opdragelsesanstalter (Sors, Herlufsholm) kunde man jo let gaae saa vidt, at Disciplene iengensinde havde mere end een Lectie at forberede sig paa ad Gangen, men kaldtes til Læsestuerne fire, fem Gange om Dagen — dersom det maatte synes rigtigt.

eg det de rette eller dem alle (ikke blot Hukommelsen); han maa tilegne sig sit Pensum i langt høiere Grad, idet han, først efter at have fattet det med Forstanden, overleverer det til Hukommelsen og endelig maa sørge for at tilveiebringe og bevare god Orden i dennes Forraadskamre, for at de opsamlede Materialier ikke skulle blandes i en ødelæggende Forvirring. Jeg kan ikke nægte, at det vil koste Disciplen mere Anstrengelse at lære sine Lectier paa denne Maade, i det mindste i Forstningen; men denne Anstrengelse betaler sig sandelig godt, først umiddelbart — ved den Udvikling og Modnen af selve Kandskraæsterne, som disses forstandige og ordnede Anwendung naturligvis medfører, og dernæst middelbart ved Beskaffenheten af den erhvervede Kundskab, der i egentligste Forstand kan kaldes hans Eiendom.

Mod Undervisningens Henlæggelse til Formiddagen allene yttres af Adskillige den Betenkelighed, at Disciplene derved faae for megen Tid at raade over, og at de let kunne bevæges til at misbruge denne eller dog ved Forestillingen om, at den er saa lang, forledes til ikke at bruge den. Jeg vil ingenlunde nægte, at Disciplene paa denne Maade virkelig faae mere Tid at raade over, og mere Anledning ja vel ogsaa Lyst til at raade over den. Men jeg vil ingenlunde indrømme, at denne Omstændighed maa ansees som en Ankepost mod hin Foranstaltung; jeg er derimod meget tilbørlig til at betragte dette storre Raaderum som et Gode. Man betroer jo allerede Drengen og endnu mere Ynglingen Lommepenge, som han kan anvende efter eget Behag til Hornsielse og Smaafornodenhed, og man troer med Grund at handle rigtigt i saaledes efterhaanden at vænne den Unge til, efter eget Valg, med Frihed at kunne bruge dette i Livet saa vigtige, men ogsaa — ved Misbrug — ofte saa fordærvelige Middel. Men

nu har vistnok Engelsmændene Ret, naar de sige: *Tid er Penge.* Og dog, hvor mange unge Mennesker gives der ikke, der i det Dieblik, de saae fuld Raadighed over deres *Tid* eller en Deel af den, endnu ikke have lært den vigtige Kunst at anvende den ret og at holde tilraade med den? Under deres Skolegang tillade nemlig de korte Mellemrum om Morgen, Middag og Aften, da Skolen ikke fræver deres Nærvarelse, dem ikke engang at tænke paa en noget længere end sædvanligt varende Spadseretur eller anden Fornsielse i Forening med Teynaldrende eller Slægtsninge. Deres Lyst (Talen er naturligvis kun om de samvittighedssulde eller ærefjære; de øvrige bevæges jo ikke ved Hensyn) dæmpes strax ved Forestillingen om det Arbeide, der uden Ophold maa begyndes; de komme saaledes ikke i Fristelse, eftersom de føle sig bundne, men de overvinde altsaa heller ikke nogen Fristelse, tilkæmpe sig ikke Frihed. Maar da senere virkelig Fristelse engang kommer, staar de pludselig, uforberedte, for den ubekjendte Fjende; uvante med at see Fjenden under Dinen, vige de ham strax Pladsen, uerfarne i at seire over Modstanderen, ansee de ham for uovervindelig, prøve ikke engang paa at sætte sig til Modværge. Og det Nederlag, de saaledes lide i deres fremrykkede Alder under de da herskende Forhold, der som oftest ville have Indflydelse paa hele deres Livsbane, det er stort, ofte uopretteligt *); det kan ikke sammenlignes med den mulige *Tidsspilde*, der kan flyde af, at en Dreng paa 8 til 12 Aar staar, som man — ofte med Urette — siger, i Stampe, medens, eller inden han deels lærer at lære, og desls — hvad her Talen er om — er:

*) Mon denne Omstændighed skulde være ganske uden Indflydelse paa det mindre store Udbytte af det første Universitetstaar, hvorover der føres saa hyppig Klage?

hverver sig den moraliske Kraft, at han med Hensyn til Lectieløren (i hans Stilling, som Lærling, Livets Op gave) kan med Frihed foretrække Pligt for Lyst, og endelig udvikler hos sig det for hele Livet saa vigtige Tal'ent at kunne inddele sin Tid og ordne sine Forretninger. Det er naturligvis ikke min Mening, at disse Guder absolut vindes ved den samlede Fritid; men jeg paastaaer, at de snarere kunne vindes, hvor denne finder Sted. Ligesaalidet kan det være min Mening, at det skal eller maa overlades til en begyndende Discipel eller til nogen, der endnu ikke er Besidder af hine Guder, om han ved egne Kræfter kan eller vil gjøre dem til sin Eiendom. Enkelte Clever gives der vel, der strax, uden nogensomhelst Opsordring, nogetsomhelst Tilsyn, fuldkommen vel forstaae at berede sig til at opfylde hvad Skolen forlanger — naturligvis er dette ikke noget Umiddelbart, men noget ved den foregaaende Opdragelse Erhvervet; men de fleste trænge vist nok i Begyndelsen til at veiledes saavel med Hensyn til Anvendelsen af Tiden og Fordelingen af Arbeidet, som med Hensyn til Valget af den rette Maade at lære Lectier og at memorere paa, samt til den rette Burden af egne Kræfter og egne Præstitioner; adskillige endelig maae bestandig anspores og tilholdes. Ved denne Anvisning maae efter Sagens Natur Forældrene, som Opdragere, beredvillig komme Lærernes Bestræbelser imøde, og det kan ikke betvivles, at ved den samlede Fritid vil, som ovenfor sagt (Side 58 f. g.), Forældrenes Indvirkning paa Børnene faae større Udstrækning og mere Indflydelse, end ved den adskilte, ligesom det heller ikke kan nægtes, at denne større Indvirkning maa udfræve større Omhu fra Forældrenes Side og medføre større (dog vel kun tilsyneladende?) Ansvar for dem. Men for det Forste maa det jo være alle fornuftige Forældres Ønske, saameget som muligt selv at deelte i deres Børns Opdragelse, og for det An-

det kan Skolen ikke tage Hensyn til Forældre, der af Professorer Heiberg charakteriseres som de, der sende deres Børn paa Comoedie af samme Grund, som de sende dem i Skole: for at være af med dem saalænge.

Jeg kommer endelig til at omtale den Indvending, der sædvanlig fremføres mod den samlede Skoletid, og som, — det tilstaaer jeg — ikke blot synes at have meget for sig, men som tillige, hvis den befindes virkelig at være grundet, er saa vægtig, saa afgjørende, at al videre Discussion af nærværende Spørgsmaalet maa betragtes som afskaa- ren. „Naar Disciplene, siger man, skulle i ses paa hinanden følgende Timer uafbrudt holde deres Opmærksomhed spændt ved Underviisningen, saa maa dette medføre en Slappelse og altsaa en Slovhed af de aandelige Krofster, hvilken i Forbindelse med den lange fortsatte Stillesidden vil virke svækrende paa Legemet, og denne Foranstaltning følgelig have skadelig Indflydelse paa Elevernes Sundhed.“ Forst skal jeg tillade mig nogle Bemærkninger, som — til- deels ogsaa med Hensyn til andre Skoler, men især for Realskolens Vedkommende — betydeligt ville reducere denne Indvendings Styrke, og dernæst vil jeg prøve at slaae Modstanderne med deres egne Vaaben.

Hele Underviisningstiden i Realskolen medtager kun sex Timer om Dagen, Gymnastik: og Sangunderviisningen ibes regnet. Da nu enhver Classe ugentlig har 2 Timers Underviisning i Gymnastik, 2 Timer i Sang og i det mindste 2 Timer i Tegning — af hvilke Øvelser ingen foretages i siddende Stilling — saa indskrænkes den Tid, hvori der siddes stille, til 5 Timer, og paa Grund af Skrive: og for en stor Deel Regnetimerne bliver den Tid, i hvilken Disciplenes HåndskræFTER skulle virke modtagende, efter betyde- lig formindsket, især i de lavere Classer. Og nu kommer hertil, at alle Disciplene, uden Undtagelse — paa Syg-

Omstilfælde nær — efter hver Time — forlade Classerne, hvor imidlertid Atmosphæren forbedres, og tumle sig i den friske Luft, hverved Handen styrkes, medens den hviles, Legemet, medens det bevæger sig. At Disciple ved samlet Skoletid paa hede Sommerdage kunne være mindre opvakte i den sidste Time, indrømmes gjerne; men jeg spørger, og venter af Erfarne ikke benægtende Svar: mon de ikke, hvor Skoletiden er deelt, under lige Omstændigheder ere endnu mere døsige den første Time, der tilbringes paa Skolen efter Middagsmaaltidet? At ville bedømme den Anstrængelse, det kostet en Skolediscipel at følge den ved Examination, Gjentagelser, Foreviisninger o. s. v. afvæxrende og derved saavelsom ved mange personlige Følelser hos Eleverne oplivede Underviisning efter den Anstrængelse, det for den modne Yngling eller Mand vilde kræve i sex Timer at følge academiske Docenters Foredrag, kan ligesaa lidt være tilladt, som at sille den aandelige Kraft, en Lærer anvender ved en Times Underviisning, ved Siden af den, en Docent maa have til sin Raadighed under en Times Foredrag.

Men jeg vil, som sagt, ikke blive staende ved at vise, at den befrygtede Skade af den samlede Underviisningstid rammer Realskolen mindre, end det maaske er tilfældet ved andre Skoler. Jeg vil forsøge at gaae et Skridt videre, da jeg troer at kunne anføre Aduilligt for den Paaskand: at Disciple, hvor Skoletiden er samlet, ikke behøve saa længe og saa uafbrudt at vedligeholde den Hændens Spænding, det medfører at maatte være beredt paa at aflægge Regnskab for en Dags Pensa, — som der, hvor dette ikke er tilfældet. Dette kan kun ske ved en Sammenligning mellem Disciplenes Stilling under begge disse Forhold, hvorved jeg da vil benytte saavel egen som Andres Erfaring, og det saavel Eldres som Yngres, Forældres som Disciples.

Naar en flittig Discipel med sædvanlige Evner — for de Dovnes Overanstrængelse behøver man aldrig at frugte, for de sædeles Velbegavedes, sjeldent — hvis Skoletid er deelt, staar op om Morgenens, vende hans Tanker sig strax til Lectielæren. Han kommer derpaa i Skolen. Her kjender og opsylder han ogsaa den Fordring, der gjøres paa Opmærksomhed. Kl. 1 (Kl. 12) gaaer han hjem; men skal i Skole igjen Kl. 3 (Kl. 2) og har da — hvis han er i de øverste Clæsser — to Lectier at gjøre Nede for. Vel kan han undtiden have forberedet sig noget den forudgaaende Aften (i min Skoletid gjorde vi det ikke); men det meste er endnu tilbage*). Selv medens han spiser, læser han ofte, og efter at have spist, medens Fordvielsen gaaer for sig, i den Tid, Naturen tydeligt nok har hos alle levende Skabninger betegnet som Hvilens Tid, kan han hverken sjænke Sjæl eller Legeme den nødvendige Rø, han er atter bestjeftiget med Lectier, maa oftest iilsomt begive sig til Skolen og der, paa den til Summer indbydende Bænk, atter med aandelig Anstrængelse bekæmpe saavel Sjælens som Legemets retmæssige Fordringer paa Hvile! Man bør tonke blot, hvor usikkert Mennesket i den modnere Alder er til at arbeide lige efter Middagsmaaltidet! Og den Unge skal ikke blot fordsie, hvad der er tilstrækkeligt til at vedligeholde Legemet, men ogsaa assimilere et Overskud til Legemets Forstørrelse og fuldere Uddannelse! Man indvende ikke, at saadan Trang til Hvile ikke mærkes hos Børn og Drenge; thi om end Saadannes store Livlighed og Legelyst oftest overvinde den, og altsaa ikke lade den komme tilsyne, saa

* Er han fuldkommen forberedt, da er han jo, med Hensyn til Bænkeligheden ved paa een Gang at lære og i lang Tid at kunne 5 Lectier, i værre Tilfælde, end den Discipel, der inden Kl. 1 har gjort Nede for dem alle.

maa den dog ligefuldigt være tilstede, og selv Kampen mod den vistnok virke forstyrrende paa Fordbielsen*). Men er denne vigtige Livsproces paa nogen Maade ufuldkommen i Legemets Udviklingsperiode, — saa maa og vil det hævne sig i Fremtiden. Jeg tænker, at Mangfoldige bære paa et svækket Legeme af denne Marsag! — Men vi maae vende tilbage til Disciplen paa Skolebænken. Endnu i to eller tre Timer skal hans Opmærksomhed være hen vendt paa Undervisningsgjenstande, og nu først Kl. 6. (5)**) kør han forlade Skolen***). Og naar han nu er kommen hjem Kl. halv sex eller halv syv, er endda Dagens Verde ikke baaren tilende! Saasnart Legemet er blevet lidt frisket, skal just Arbeidet gaae for sig: Stile og Udarbeidelser skulle skrives, Dictata memoreres og Lectier læres, ikke blot til den næste Formiddag, men vel endogsaa til næste Eftermiddag. Og mangen Gang er det først til dig, at han kan overgive sig til Sovnen, som han tidt længe har kæmpet imod. — Jeg kan forsikre, at efter den Erfaring, jeg som Lærer, Institutbestyrer og som Bekjendt af adskillige Familier har havt Lejlighed til at gjøre i Kjøbenhavn, er ovenstaende Villedede ingenlunde malet med

* Den gamle dækretiske Regel: post coenam stabis, aut mille cet. maa have Gyldighed ogsaa for den yngre Alder.

**) Den i Forordningen om de lærde Skoler fastsatte Skoletid er 7 Timer om Dagen. (Paa de fleste Steder er den nu indføreret.)

***) I Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, hvor saa mange udmærkede Mænd have modtaget deres Ungdomsdannelse, løste overste Classe i sin Tid fra 3—7 om Eftermidagen, efter at have været 4 Timer paa Skolen om Formiddagen. Men nu mener dette Instituts saa høitfortjente og høitcrede Bestyrer, at det kun kan gaae an at læse 5 Timer udi Et, dersom Skoletiden skal henlægges til Formiddagen allene.

meget for stærke, ja maafee slet ikke med for stærke Farver.

Vore Disciple derimod kunne, selv de ældste, have gjort Negifikation for alle deres Lectier inden Kl. 1. Efter derpaa de fire Gange om Ugen at have forfrisket Sjæl eller Legeme ved Sang eller Gymnastik (de to øvrige Timer beskjeftiges de med andre Gjenstande), gjensee de Hjemmet, for ikke mere nødtvungne at forlade det den Dag, nyde deres Maaltid i den tilfredse No, det skjønker at vide den Dags Arbeide fuldstændt. Mavens Functioner lide ingen Forstyrrelse, og efter virkelig at have haft Mad og en sand Fritid kan Disciplen begynde paa sin Forberedelse til næste Dag — tidligere eller sildigere, estersom Omstændighederne fordre det.

Naar Sagen sees i dette Lys, som jeg ikke kan Anset end troe, er det sande, saa mener jeg virkelig, at netop med Hensyn til den fordærvelige Indflydelse paa Disciplenes Sundhed i den senere Alder, der befrygtes som en Folge af den lange Tid, hvori Elevernes Handsevner daglig holdes i den Spænding *), det medfører at lære og kunne de foresatte Pensa — vil Fordelen bestindes at være paa den samlede Undervisningstids Side. Medens nemlig den delte Undervisningstid sætter Disciplenes Handskræfter i en kun lidet afbrudt Spænding fra om Morgenene Kl. 6 à 7 til om Aftenen Kl. 9 à 10, d. e. i 13 til 14 Ti-

*) Mon den Sygelighed og Overspændthed, Vorinser bækla-
ger, ikke snarere har sin Grund i de mange og vidtloftige
Udarbeidelser, der paaligge de tydse Gymnastaster, end i
deres Ophold paa Skolen? Det sidste er jo fordeelt paa
Formiddag og Eftermiddag, og Disciplene ere desuden i
hsi Grad uopmærksomme og urolige i Timerne. (See: Om
det lærde Skolevæsens Tilstand i nogle Tydse Stater og i
Frankrig, af Mag. Ingerslev. S. 132, flgd.)

mer, og — vel at mærke — medfører skadelig Indflydelse paa de Unge's vigtigste Livsproces, sjænker den samlede Læsetid Eleverne en — samler eller fordeelt — ikke fort Mellemtid, der er en virkelig Fritid, og en uforstyrret Fordøjelse efter Dagens Hovedmaaltid.

At det her omhandlede Spørgsmaal er af betydelig Vigtighed, maa viselig indrømmes; men det forekommer mig dog ogsaa, at da erfarte Mænd kunne ved dets Besvarelse være af saa modsat Menning, saa maa dets Vigtighed dog ikke være fuldt saa stor, som Adskillige synes at mene. Imidlertid bør naturligvis alle Oplysninger skaffes tilveie, og derfor har ogsaa jeg tænkt ikke at burde holde ovenstaende Bemærkninger tilbage.

Forklärning

over

Tegningerne.

Pl. I.

A. Første Etage.

a. Sal til Tegne- og Syn- gesævelser.

b. Læseværelse og Archiv.

c. Bibliothek.

d. Physisk Cabinet.

e. Naturafte-Cabinet.

f. Trappeplads og Entrée.

g. Port, hvorfra Indgang til Skolen og Rectorboligen.

B. Legeplads.

C. Gymnastikhuss.

D. Brændeskuar.

E. Rectorbolig.

F. Have.

Pl. II.

G. Unden Etage.

h. Classeværelser.

i. Aflukke til Apparater.

H. Façade af Skolebyg-

ningen.

I. Façade af Rectorbo-

ligen.

K. Kvistetage til Rec-

torboligen.

l. Passage fra Kvistetagen

til Sko'ens Classevæ-

relser.

M. Værelse for Opvarteren.

Pl. I.

